

Agenda – Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith

Lleoliad: I gael rhagor o wybodaeth cysylltwch a:
Hybrid – Ystafell Bwyllgora 3 Marc Wyn Jones
Senedd a fideogynadledd drwy Zoom Clerc y Pwyllgor
Dyddiad: Dydd Mercher, 13 Rhagfyr 0300 200 6565
2023 SeneddHinsawdd@senedd.cymru
Amser: 09.30

Rhag-gyfarfod preifat (09.15–09.30)

Cyfarfod cyhoeddus (09.30–11.30)

1 Cyflwyniadau, ymddiheuriadau, dirprwyon a datgan buddiannau
(09.30)

2 Craffu ar drafnidiaeth gyda'r Gweinidog Newid Hinsawdd
(09.30–10.30) (Tudalennau 1 – 41)

Julie James AS, y Gweinidog Newid Hinsawdd

Peter McDonald, Cyfarwyddwr, Seilwaith Economaidd – Llywodraeth Cymru

Ruth Conway, Dirprwy Gyfarwyddwr Trafnidiaeth Gyhoeddus ac Integredig –
Llywodraeth Cymru

Dogfennau atodol:

Briff Ymchwil

Papur – Llywodraeth Cymru (Saesneg yn unig)

Egwyl (10.30–10.40)

3 Craffu ar drafnidiaeth gyda'r Gweinidog Newid Hinsawdd

(10.40–11.30)

Julie James AS, y Gweinidog Newid Hinsawdd

Peter McDonald, Cyfarwyddwr, Seilwaith Economaidd – Llywodraeth Cymru

Ruth Conway, Dirprwy Gyfarwyddwr Trafnidiaeth Gyhoeddus ac Integredig – Llywodraeth Cymru

4 Papurau i'w nodi (11.30)

4.1 Claddu ceblau

(Tudalennau 42 – 47)

Dogfennau atodol:

Llythyr gan y Cadeirydd at A Thomas Plant Hire Ltd mewn perthynas â chladdu ceblau (Saesneg yn unig)

Llythyr gan y Cadeirydd at y Gweinidog Newid Hinsawdd mewn perthynas â chladdu ceblau

Ymateb gan y Gweinidog Newid Hinsawdd at y Cadeirydd mewn perthynas â chladdu ceblau

4.2 Cytundeb Cysylltiadau Rhyngsefydliadol

(Tudalennau 48 – 49)

Dogfennau atodol:

Llythyr gan y Gwir Anrh Mark Drakeford AS at Gadeirydd y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad ynghylch y Cytundeb Cysylltiadau Rhyngsefydliadol – 40fed Uwchgynhadledd y Cyngor Prydeinig–Gwyddelig

Llythyr gan y Gweinidog Newid Hinsawdd at y Cadeirydd mewn perthynas â'r cytundeb cysylltiadau rhyngsefydliadol

4.3 Gollwng carthion a gorlifoedd stormydd

(Tudalen 50)

Dogfennau atodol:

Llythyr gan Mr Wynne Jones at y Cadeirydd mewn perthynas â gorlifoedd carthion (Saesneg yn unig)

4.4 Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol mewn perthynas â Chymru

(Tudalennau 51 – 70)

Dogfennau atodol:

Llythyr gan Gadeirydd y Pwyllgor Deisebau at y Cadeirydd ynghylch

Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol mewn perthynas â Chymru

Llythyr gan Guy Linley-Adams at y Pwyllgor Deisebau ynghylch Rheoliadau

Gwybodaeth Amgylcheddol mewn perthynas â Chymru (Saesneg yn unig)

4.5 Gwaith glo brig Ffos-y-Fran

(Tudalennau 71 – 85)

Dogfennau atodol:

Llythyr gan y Rhwydwaith Gweithredu Glo at y Cadeirydd ynghylch gwaith glo brig Ffos-y-Fran (Saesneg yn unig)

Llythyr gan yr Awdurdod Glo at Lywodraeth Cymru ynghylch gwaith glo brig Ffos-y-Fran (Saesneg yn unig)

Cyngor gweinidogol mewn perthynas â gwaith glo brig Ffos-y-Fran (Saesneg yn unig)

5 Cynnig o dan Reol Sefydlog 17.42(vi) a (ix) i benderfynu gwahardd y cyhoedd o weddill y cyfarfod

(11.30)

Cyfarfod preifat (11.30–12.00)

6 Trafod y dystiolaeth a ddaeth i law o dan eitem 2 ac eitem 3

7 Trafod blaenraglen waith y Pwyllgor – Gwanwyn 2024

(Tudalennau 86 – 88)

Dogfennau atodol:

Blaenraglen Waith

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon

Papur tystiolaeth ar gyfer Craffu ar Faterion Trafnidiaeth gan y Dirprwy Weinidog Newid Hinsawdd yn y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith

13/12/2023

Gwybodaeth a ddarparwyd i gynorthwyo'r Pwyllgor cyn presenoldeb y Dirprwy Weinidog er mwyn trafod materion Trafnidiaeth ar 13 Rhagfyr.

Cafodd cynnwys y papur hwn ei baratoi cyn y gyllideb arfaethedig, ac mae'n amodol arni.

Cynnwys

1. Gwasanaethau rheilffordd a chyflwyno'r metro	3
1. Diweddariad ar gyflwyno'r terfyn cyflymder 20mya a thystiolaeth o'r effaith hyd yma	Error! Bookmark not defined.
2. Diweddariad ar gyflwyno'r terfyn cyflymder 20mya a thystiolaeth o'r effaith hyd yma	5
3. Cymorth ar gyfer gwasanaethau bysiau a pharatoi i gyflwyno'r Bil Gwasanaethau Bysiau	7
4. Datblygu Cyd-bwyllgorau Corfforaethol a pharatoi Cynlluniau Trafnidiaeth Rhanbarthol	9
5. Datgarboneiddio bysiau, tacsis a cherbydau hurio preifat - cynnydd tuag at gyrraedd targedau	10
6. Teithio Llesol	13
7. Cyflwyno strategaeth a chynllun gweithredu gwefru cerbydau trydan - gan gynnwys Diweddariad ar gynnydd yn erbyn y cynllun gweithredu a addawyd erbyn mis Medi yn ymateb Llywodraeth Cymru i adroddiad y Pwyllgor	15
8. Cynnydd tuag at gyrraedd targedau newid dulliau teithio a datblygu dull o newid ymddygiad	16
9. Cyflwyno argymhellion Comisiwn Trafnidiaeth De-ddwyrain Cymru	17
10. Comisiwn Trafnidiaeth Gogledd Cymru	18
11. Cysylltiadau trafndiaeth rhwng y Gogledd a'r De (y Cytundeb Cydweithio)	20
12. Diweddariad ar gynlluniau i wahardd parcio ar balmentydd, a gwaith ar ffyrdd heb eu mabwysiadu (gan gynnwys cyflwyno'r argymhellion sydd wedi'u cynnwys yn adroddiad tasglu'r ffyrdd heb eu mabwysiadu)	21

1. Gwasanaethau rheilffordd a chyflwyno'r metro

Cefndir

1. Mae Trafnidiaeth Cymru wedi wynebu nifer o heriau yn 2023 wrth weithredu gwasanaethau rheilffordd o ansawdd uchel. Yn dilyn nifer o ddigwyddiadau, bu'n rhaid i Trafnidiaeth Cymru wneud y penderfyniad anodd, ond cywir, i dynnu nifer sylweddol o drenau yn ôl ar gyfer gwaith cynnal a chadw brys yn y gwanwyn. O ganlyniad, bu gostyngiad o un rhan o bump yn nifer y trenau a oedd ar gael, gan arwain at fwy o benderfyniadau anodd wrth ddyrannu trenau i ddarparu gwasanaethau ledled Cymru.
2. Roedd y nifer llai o drenau a oedd ar gael ar gyfer gwasanaethau wedi cael effaith benodol ar deithwyr Rheilffordd Calon Cymru a Rheilffordd Wrecsam i Bidston. Roedd Trafnidiaeth Cymru yn cydnabod yr effaith hon, ac aeth ati i gyflwyno cynllun gwella perfformiad 5 pwynt ar gyfer Rheilffordd Wrecsam i Bidston, gan benodi rheolwr pwrpasol i'w gyflwyno.
3. Yn dilyn cyfnod gwael yn y gwanwyn a'r haf, mae perfformiad gwasanaeth rheilffordd Trafnidiaeth Cymru wedi gwella, gan gynnwys perfformiad ar y llwybr allweddol rhwng y Gogledd a'r De. Mae hyn yn deillio'n bennaf o'r broses o barhau i gyflwyno mwy o drenau newydd sbon mwy dibynadwy i ddisodli'r fflyd hŷn a etifeddwyd, ochr yn ochr â mwy o bwyslais ar welliannau.

Cynnydd

Trenau newydd

4. Ar hyn o bryd, mae Trafnidiaeth Cymru yn derbyn trê CAF newydd bob 7-10 diwrnod, ac mae gan y trenau diweddaraf 3 cherbyd, gan helpu i gynyddu capasiti ar wasanaethau prysur. Mae'r trenau hyn yn cael eu defnyddio ledled Cymru, ac mae Trafnidiaeth Cymru wedi ymestyn eu defnydd i Gaerfyrddin yn ddiweddar. Bwriedir ymestyn eu defnydd i'r Gorllewin o Gaerfyrddin erbyn diwedd 2023. O ganlyniad, bydd modd teithio bob cam o'r ffordd o Aberdaugleddau i Gaerfyrddin ar drenau newydd sbon erbyn diwedd y flwyddyn. Yn y De, mae Trafnidiaeth Cymru wedi derbyn 11 o drenau newydd sbon sy'n cael eu defnyddio ar hyn o bryd ar wasanaethau rhwng Rhymni a Phenarth.
5. Erbyn hyn, mae traean o'r fflyd a ddefnyddir gan Trafnidiaeth Cymru bob dydd yn drenau newydd sbon. Pan fydd yr holl fflyd newydd sbon ar gael, bydd Trafnidiaeth Cymru yn gallu defnyddio 484 o gerbydau o'i gymharu â'r 270 a etifeddwyd yn 2018. Mae Trafnidiaeth Cymru yn hyderus y bydd perfformiad gwasanaethau yn parhau i wella wrth i fwy o drenau newydd gael eu darparu.

Gwasanaethau rheilffordd

6. Trafnidiaeth Cymru yw un o'r ychydig weithredwyr ledled y DU sydd wedi dychwelyd i ddarparu amserlen lawn o wasanaethau yn dilyn pandemig Covid. Bydd Trafnidiaeth Cymru yn parhau i gynyddu nifer y gwasanaethau y mae'n eu darparu trwy gyflwyno gwasanaeth newydd rhwng Glyn Ebwy a Chasnewydd ym mis Rhagfyr 2023. Hefyd, bydd yr amserlen newydd ym mis Rhagfyr 2023 yn ailgyflwyno gwasanaeth Trafnidiaeth Cymru bob awr rhwng Caer a Lerpwl a gwasanaeth mwy dibynadwy rhwng Wrecsam a Bidston sy'n cyd-fynd â'r cynllun gwella 5 pwynt ar gyfer y rheilffordd hon.

7. Mae perfformiad gwasanaethau Trafnidiaeth Cymru wedi gwella hefyd, ac mae wedi cyrraedd targedau ar gyfer lleihau nifer y gwasanaethau sy'n cael eu canslo a nifer y rhai sy'n wynebu problemau rhwng diwedd yr haf a'r hydref. Mae llawer o'r rhesymau dros ganslo a tharfu ar wasanaethau Trafnidiaeth Cymru wedi bod yn gyfrifoldeb Network Rail yng Nghymru. Er bod Trafnidiaeth Cymru yn parhau i weithio i fynd i'r afael â'r materion y mae'n gyfrifol amdanynt, mae hefyd yn gweithio gyda Network Rail yng Nghymru i leihau nifer y diffygion mewn seilwaith sy'n arwain at drenau hwyr neu ganslo trenau.

Trawsnewid Llinellau Craidd y Cymoedd

Cefndir

8. Mae trawsnewid Llinellau Craidd y Cymoedd yn fuddsoddiad gwerth £1 biliwn a fydd yn trawsnewid y llinellau i Dreherbert, Aberdâr, Merthyr Tudful, Rhymni a Coryton. Mae'r broses drawsnewid yn cynnwys gwaith trydaneiddio, sy'n golygu bod trenau trydan newydd yn disodli'r fflyd ddiesel a etifeddiwyd.
9. Mae'r gwaith i uwchraddio'r seilwaith, sy'n dyddio o'r cyfnod Fictoraidd yn bennaf, wedi tarfu ar bobl sy'n byw ar hyd y llwybrau, ond mae'n hanfodol er mwyn gwireddu ein gweledigaeth ar gyfer rhwydwaith o ansawdd uchel sy'n addas ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol. Bydd y gwaith yn trawsnewid y gwasanaeth gan leihau amseroedd teithio a sicrhau bod modd darparu mwy o wasanaethau bob awr ar drenau newydd.

Cynnydd

10. Roedd bwriad cwblhau'r gwaith i drawsnewid Llinellau Craidd y Cymoedd erbyn diwedd 2023. Fodd bynnag, mae'r dyddiad gwreiddiol wedi ei ohirio oherwydd effaith Covid ar y rhaglen, ac mae'r effaith hon ynghyd â'r lefelau uchel o chwyddiant wedi cynyddu cost y gwaith.
11. Hyd yn hyn, mae Trafnidiaeth Cymru wedi trydaneiddio 60 km o drac, gan gynnwys y rheilffordd o Gaerdydd i Aberdâr a Merthyr. Mae chwe gorsaf ar Linellau Craidd y Cymoedd yn cael eu huwchraddio'n sylweddol er mwyn sicrhau eu bod yn barod ar gyfer y trenau newydd. Mae cyfleusterau 'Mynediad i Bawb' yn cael eu gosod hefyd er mwyn sicrhau bod seilwaith Llywodraeth Cymru mor hygyrch â phosibl.
12. Roedd angen cau Rheilffordd Treherbert yn gyfan gwbl o 30 Ebrill 2023 ymlaen er mwyn gwneud y gwaith gofynnol. Mae'r gwaith trawsnewid yn mynd rhagddo yn unol â'r amserlen a bydd y rheilffordd yn ail-agor yn gynnar yn 2024. Mae'n cynnwys gwaith i drydaneiddio a disodli technoleg signalau o ganol y 19eg ganrif a ddefnyddiwyd ar y rheilffordd. Mae Trafnidiaeth Cymru yn parhau i gynnig gostyngiad o 50% yng nghost tocynnau i Gaerdydd Canolog (gan ddefnyddio gwasanaethau bysiau yn lle'r rheilffordd yn ôl yr angen) yn ystod y cyfnod cau.
13. Mae'r fflyd newydd o drenau a fydd yn darparu gwasanaethau ar Linellau Craidd y Cymoedd yn cael ei phrofi ar hyn o bryd. Bwriedir cyflwyno'r trê'n newydd cyntaf ar Linellau Craidd y Cymoedd yn ystod Haf 2024.

2. Diweddariad ar gyflwyno'r terfyn cyflymder 20mya a thystiolaeth o'r effaith hyd yma

Cefndir

14. Mae gwybodaeth gefndir ar gael mewn [tystiolaeth ysgrifenedig flaenorol](#) a gyflwynwyd yn ddiweddar i'r pwyllgor.

Y datblygiadau diweddaraf

Awdurdodau priffyrdd

15. Mae'r rhan fwyaf o awdurdodau priffyrdd wedi cwblhau eu gwaith arwyddion erbyn hyn. Bydd rhai o'r awdurdodau gwledig sydd â llawer o rwydweithiau ffyrdd yn parhau i gwblhau rhai o'r arwyddion ar ffyrdd ymyl llai o ran maint. Roedd arwyddion wedi'u fandaleiddio yn y rhan fwyaf o awdurdodau, yn amrywio o chwistrellu arwyddion â phaent, torri pyst a difrodi cyfarpar camerâu cyflymder. Er bod achosion o fandaliaeth wedi cyrraedd penllanw yn yr wythnosau cyntaf ar ôl i'r newid ddod i rym, mae rhai achosion o fandaliaeth wedi cael eu hadrodd mor hwyr â chanol mis Tachwedd. Mae'r fandaliaeth wedi amharu ar waith awdurdodau priffyrdd i gyflwyno eu rhaglenni yn amserol.
16. Roedd yr her logistaidd o newid yr arwyddion, effaith niweidiol y fandaliaeth, a'r defnydd o'r term anghywir "cyffredinol" ("*blanket*") mewn perthynas â'r terfyn 20mya diofyn wedi achosi dryswch ymysg gyrwyr. Mae rhywfaint o'r dryswch hwn yn awgrymu nad yw gyrwyr yn gyfarwydd iawn o bosibl ag arwyddion terfynau cyflymder.
17. Cyfarfu'r Gweinidog Newid Hinsawdd a'r Dirprwy Weinidog Newid Hinsawdd ag Arweinydd y Cyngor, aelodau'r Cabinet dros Drafnidiaeth a Chyfarwyddwyr Trafnidiaeth ar 24 Hydref, a chyhoeddwyd [datganiad ysgrifenedig](#) y diwrnod canlynol, yn nodi'r camau nesaf ar gyfer helpu awdurdodau priffyrdd i gyflwyno'r newidiadau.
18. Ym mis Tachwedd, cynhaliwyd sesiynau adborth gydag awdurdodau priffyrdd er mwyn cael gwell dealltwriaeth o sut mae'r meini prawf eithriadau wedi eu defnyddio. Mae gwybodaeth am yr hyn sydd wedi'i ddysgu hyd yn hyn yn cael ei choladu a'i rhannu gyda phob awdurdod priffyrdd.

Y sylfaen dystiolaeth

19. Ysgrifennodd y Swyddfa Rheoleiddio Ystadegau (OSR) at Lywodraeth Cymru ar 23 Tachwedd i amlinellu pryderon am sut yr oedd y daflen a anfonwyd i aelwydydd am y newid i'r terfyn cyflymder diofyn ar ffyrdd cyfyngedig wedi cyflwyno'r dadansoddiad yn cefnogi honiad y daflen y byddai'r rhan fwyaf o deithiau tua munud yn hirach yn dilyn y newid. Rydym yn croesawu'r adborth gan yr OSR ac yn derbyn yr argymhellion.

Gorfodi

20. Mae'r bartneriaeth GanBwyll a'r Heddlu wedi dechrau gorfodi'r newid ar ffyrdd 20mya a oedd eisoes yn bodoli a ffyrdd eithriadau 30mya newydd (lle mae gorchmynion ac arwyddion rheoleiddio traffig wedi'u gwirio).

21. Mae GanBwyll wedi ymrwymo i ddechrau gorfodi'r newid ar safleoedd 20mya newydd cyn gynted ag y mae'r heddlu a GanBwyll yn hyderus y gallant wneud hynny'n gyfreithlon ac yn ddilys.
22. Mae'r Heddlu a'r timau tân ac achub eisoes wedi cynnal rhai sesiynau ymgysylltu cyfyngedig, lle mae capasiti gweithredol ac adnoddau wedi caniatáu hynny. Bydd y sesiynau ymgysylltu cenedlaethol ymyl ffordd 'Op Ugain', a gyflwynir gan dri thîm rhanbarthol pwrpasol, yn weithredol o fis Ionawr 2024.
23. Mae GanBwyll yn bwriadu defnyddio cyfleoedd cyfryngau a chyfathrebu amrywiol i hysbysu'r cyhoedd a phartneriaid am y camau gorfodi a'r cyfleoedd ymgysylltu. Bydd hyn yn sicrhau bod yr heddlu, GanBwyll a Llywodraeth Cymru yn gweithio yn agored ac yn dryloyw gyda'r cyhoedd a'r rhai sy'n defnyddio'r rhwydweithiau ffyrdd.

3. Cymorth ar gyfer gwasanaethau bysiau a pharatoi i gyflwyno'r Bil Gwasanaethau Bysiau

Cefndir

24. Neilltuodd Llywodraeth Cymru £46m o gyllidebau bysiau eleni i gefnogi trefniadau'r Cynllun Brys ar gyfer y Sector Bysiau a'r Gronfa Bontio ar gyfer Bysiau ar gyfer y flwyddyn ariannol gyfan. Hefyd, mae'r cyllid hwn wedi sicrhau bod gwasanaethau strategol TrawsCymru yn parhau i gael eu cynnal. Erbyn diwedd y flwyddyn ariannol hon bydd Llywodraeth Cymru wedi darparu dros £200m o gyllid i ddiogelu ein rhwydwaith bysiau ers dechrau'r pandemig Covid.

Datblygiadau hyd yma

25. Bydd y cyllid sydd ar gael yn sicrhau y bydd y rhan fwyaf o'r gwasanaethau bysiau presennol yn cael eu diogelu ledled Cymru.

26. Rydym wedi sefydlu Timau Cynllunio Rhwydwaith Rhanbarthol, sy'n cynnwys Trafnidiaeth Cymru, gweithredwyr bysiau ac awdurdodau lleol, er mwyn cynllunio a phrisio rhwydwaith o wasanaethau bysiau y gellid eu darparu pan ddaw cyllid y cynllun brys/cronfa bontio i ben. Mae'r Timau Cynllunio Rhanbarthol hyn a Trafnidiaeth Cymru yn parhau i gyfarfod er mwyn paratoi trosolwg o'r newidiadau a fydd yn cael eu cyflwyno i wasanaethau. Gall rhai gwasanaethau newid er mwyn adlewyrchu patrymau teithio gwahanol yn dilyn y pandemig. Mae'r gwaith hwn yn parhau er mwyn sicrhau bod modd rhoi cymaint o rybudd â phosibl am unrhyw newidiadau i'r rhwydwaith yn y dyfodol.

27. Bydd deddfwriaeth yn cael ei chyflwyno i ddiwygio'r system fysiau yng Nghymru trwy gymryd rheolaeth gyhoeddus trwy rwydwaith wedi'i fasnachfreinio, gan sicrhau bod modd rhoi blaenoriaeth i bobl yn hytrach nag elw, a gwneud teithio ar fysiau mor hawdd a deniadol â phosibl. Tra bod deddfwriaeth yn cael ei pharatoi, mae swyddogion yn parhau i weithio gyda rhanddeiliaid allweddol y diwydiant bysiau i ddatblygu model ariannu cynaliadwy mwy hirdymor a fydd yn pontio'r bwlch i fasnachfreinio.

Paratoi ar gyfer y Bil Gwasanaethau Bysiau

28. Y llynedd, cyflwynwyd ein cynigion ar gyfer deddfwriaeth gwasanaethau bysiau newydd yn y papur gwyn 'Un Rhwydwaith, Un Amserlen, Un Tocyn'. Cadarnhaodd y Prif Weinidog yn ei ddatganiad ar y rhaglen ddeddfwriaethol ym mis Gorffennaf ein bod yn bwriadu cyflwyno bil yn ystod trydedd flwyddyn y Senedd hon.

29. Yn unol â'i chylch gwaith aml-foddol sydd wedi'i diweddarau, mae Trafnidiaeth Cymru wedi bod yn gweithio'n agos gyda phartneriaid lleol i baratoi ar gyfer dyfodol lle mae gwasanaethau bysiau yn cael eu masnachfreinio ledled Cymru. Mae hyn yn cynnwys gwneud paratodau sefydliadol i reoli'r prosesau gweithredol sy'n gysylltiedig â chynllunio a chyflwyno system fysiau wedi'i masnachfreinio. Dros y blynyddoedd diwethaf, mae Trafnidiaeth Cymru wedi gweithio'n agos gydag awdurdodau lleol ledled Cymru i ystyried sut y gellid gwella rhwydweithiau bysiau. Bydd hyn yn sylfaen i baratodau ar gyfer rhwydwaith wedi'i fasnachfreinio, ond bydd angen gwneud gwaith adolygu a diweddarau parhaus er mwyn adlewyrchu'r heriau sylfaenol y mae'r sector yn eu hwynebu o ganlyniad i lai o nawdd a chostau cynyddol.

30. Mae'r **datganiad ysgrifenedig** a gyhoeddwyd ar 10 Tachwedd yn amlinellu rhywfaint o'r cynnydd sydd wedi'i wneud. Gall y Timau Cynllunio Rhwydwaith Rhanbarthol ddarparu sylfaen gadarn i ddylunio a monitro rhwydwaith wedi'i fasnachfreinio ar y cyd.
31. Hefyd, mae Trafnidiaeth Cymru yn gweithio gydag awdurdodau lleol ar baratodau ymarferol i ystyried pa gynnydd pellach y gallwn ei wneud cyn cyflwyno deddfwriaeth newydd. Er enghraifft, mewn achosion lle mae gwasanaethau'n cael eu rhoi ar gytundeb, rydym yn ystyried a oes modd gwneud gwelliannau i'r rhwydwaith a diweddarau modelau contractiol er mwyn lleihau maint y newid i fasnachfreinio.

4. Datblygu Cyd-bwyllgorau Corfforaethol a pharatoi Cynlluniau Trafnidiaeth Rhanbarthol

Cefndir

32. Mae angen i'r pedwar Cyd-bwyllgor Corfforaethol a sefydlwyd yn y Gogledd, y Canolbarth, y De-ddwyrain, a'r De-orllewin baratoi Cynlluniau Trafnidiaeth Rhanbarthol. Bydd y cynlluniau cyntaf yn cwmpasu 2025-2030. Bwriad y Cynlluniau Trafnidiaeth Rhanbarthol yw cyflwyno Strategaeth Drafnidiaeth Cymru yn y rhanbarthau. Rydym yn awyddus i sicrhau bod ganddynt gysylltiad agos â Chynlluniau Datblygu Strategol, er mwyn gwella prosesau integreiddio rhwng trafndiaeth a chynllunio defnydd tir ac adfywio economaidd.

Cynnydd hyd yma

33. Mae canllawiau wedi'u cyflwyno i'r Cyd-bwyllgorau Corfforaethol ar sut i lunio Cynlluniau Trafnidiaeth Rhanbarthol, pa gamau yr ydym yn disgwyl iddynt eu cymryd a sut y bydd Llywodraeth Cymru a Trafnidiaeth Cymru yn cymryd rhan. Mae pob Cyd-bwyllgor Corfforaethol wedi cyflwyno cynllun gweithredu yn amlinellu sut y byddant yn cyflwyno eu Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol.
34. Mae Llywodraeth Cymru wedi dyrannu £125,000 i bob Cyd-bwyllgor Corfforaethol i'w helpu i gyflwyno eu cynlluniau yn 2023-24. Mae dyraniadau ar gyfer blynyddoedd ariannol yn y dyfodol yn cael eu hystyried. Mae timau 'Metro' Trafnidiaeth Cymru wedi trawsnewid i 'Dimau Trafnidiaeth Rhanbarthol' er mwyn helpu'r pedwar rhanbarth i ddatblygu eu Cynlluniau Trafnidiaeth Rhanbarthol. Maent yn cynnig cymorth technegol, gan gynnwys cymorth gan Uned Ddadansoddi Trafnidiaeth Cymru, i wneud gwaith modelu ac egwyddorion cyntaf Tarddiad-Cyrchfan gan ddefnyddio'r modelau rhanbarthol.

Cerrig milltir allweddol

- 31 Hydref 2023 - Cyd-bwyllgorau Corfforaethol i gyflwyno Cynllun Gweithredu i Lywodraeth Cymru [CWBLHAWYD].
- 29 Chwefror 2024 - Cyd-bwyllgorau Corfforaethol i gyflwyno Achos dros Newid Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol gan gynnwys amcanion CAMPUS i Lywodraeth Cymru
- 29 Mai 2024 - Cyd-bwyllgorau Corfforaethol i gyflwyno fersiynau drafft cychwynnol o'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol, yr Arfarniad Llesiant Integredig a'r Cynllun Cyflawni Trafnidiaeth Rhanbarthol i Lywodraeth Cymru CYN cynnal ymgynghoriad cyhoeddus
- 31 Hydref 2024 - Cyd-bwyllgorau Corfforaethol i gyflwyno fersiwn ddrafft derfynol y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol, yr Arfarniad Llesiant Integredig a'r Cynllun Cyflawni Trafnidiaeth Rhanbarthol i Lywodraeth Cymru
- 29 Hydref 2025 - Cyd-bwyllgorau Corfforaethol i gyflwyno fersiwn derfynol y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol, yr Arfarniad Llesiant Integredig a'r Cynllun Cyflawni Trafnidiaeth Rhanbarthol i Lywodraeth Cymru
- 30 Mehefin 2025 - Penderfyniad Llywodraeth Cymru ar gymeradwyo Cynlluniau Trafnidiaeth Rhanbarthol

5. Datgarboneiddio bysiau, tacsis a cherbydau hurio preifat – cynnydd tuag at gyrraedd targedau

Cefndir

35. Mae Cymru Sero Net, ein cynllun i ddatgarboneiddio economi Cymru, yn canolbwyntio ar yr hyn sydd angen ei wneud mewn degawd o weithredu. Mae Cymru Sero Net yn nodi'r targedau canlynol ar gyfer datgarboneiddio bysiau:

- Dim allyriadau o'r bibell egsôst gan holl fflyd bysiau Traws Cymru erbyn 2026.
- Disodli'r 50% o fysiau gwasanaeth sy'n creu'r llygredd mwyaf â fflyd bysiau sy'n creu dim allyriadau o'r bibell egsôst erbyn 2028.
- Dim allyriadau gan y 50% sy'n weddill o'r fflyd bysiau gwasanaeth erbyn 2035.
- Ymchwilio i gyfleoedd i leihau allyriadau gan y bysiau sy'n creu llai o lygredd a'r bysiau cludiant ysgol cyn eu disodli cyn 2035.
- Adolygu'r polisi ar gyfer cludiant o'r cartref i'r ysgol cyn hydref 2022 a chyflwyno cynlluniau wedi'u costio i ddisodli gweddill y fflyd bysiau ysgol erbyn 2035.

36. Mae disodli'r fflyd bysiau yng Nghymru dros y 15 mlynedd nesaf yn gyfle gwerth uchel i'r economi yng Nghymru.

37. Mae tacsis a cherbydau hurio preifat yn cael eu rheoleiddio gan awdurdodau lleol, ac mae rhai ohonynt yn defnyddio amodau trwydded i gyfyngu ar oedran neu allyriadau cerbydau trwyddedig. Yn ein Rhaglen Lywodraethu, fe wnaethom ymrwymo i ddeddfu er mwyn moderneiddio'r sector tacsis a cherbydau hurio preifat. Un o'n cynigion yw cyflwyno safonau cerbydau cenedlaethol. Bydd y safonau hyn yn gwneud cyfraniad pwysig at sicrhau bod y diwydiant yn fwy deniadol i deithwyr a lleihau allyriadau o dacsis trwyddedig a cherbydau preifat dros amser.

Cynnydd hyd yma

Bysiau

38. Cytunodd Gweinidog yr Economi a'r Dirprwy Weinidog Newid Hinsawdd i sefydlu Grŵp Gorchwyl a Gorffen i ddatblygu cynlluniau ar gyfer Datgarboneiddio'r Fflyd Bysiau a Chydgasglu'r Galw.

39. Swyddogaeth y Grŵp Gorchwyl a Gorffen oedd dwyn ynghyd rhanddeiliaid hanfodol o feysydd diwydiant, trafndiaeth, llywodraeth a Trafnidiaeth Cymru i gydweithio er mwyn nodi'r rhwystrau i wneud cynnydd ar yr agenda hon, a thrafod a chytuno ar gyfleoedd diriaethol i wneud cynnydd tuag at gyflawni. Arweiniodd y gwaith hwn ar y cyd at lunio argymhellion gan y Grŵp Gorchwyl a Gorffen mewn papur terfynol ym mis Mawrth 2022. Roedd yr argymhellion yn cynnwys y canlynol:

- Cynnwys cwsmeriaid wrth ddatblygu cynllun datgarboneiddio'r fflyd bysiau, gan gynnwys cynllun i newid canfyddiadau'r cyhoedd.
- Cwblhau gwerthusiad trylwyr o'r rhwydwaith yn seiliedig ar gyfleoedd presennol a gofynion tanwydd neu wefru, gan wneud argymhellion clir ar gyfer y math o danwydd ar draws y rhwydwaith er mwyn creu cynlluniau hirdymor ar gyfer uwchraddio'r rhwydwaith.

- Cydweithio â gweithredwyr i sefydlu dealltwriaeth glir o'r dulliau cyllido a nifer y cerbydau sydd eu hangen yn yr hirdymor, er mwyn mynd i'r afael â phryderon a godwyd gan weithredwyr yn ymwneud â thrawsnewid y fflyd.
- Datblygu cynllun trawsnewid y fflyd, gan ystyried ystod y gallu, y galw ar y rhwydwaith, gofynion niferoedd, a chylchred oes bysiau di-allyriadau er mwyn eu defnyddio.
- Datblygu cynlluniau clir ar gyfer gofynion seilwaith ailwefru/ail-lenwi â thanwydd, a sut mae rhannu depos, adnoddau, asedau a sgiliau yn gallu helpu i ddatblygu seilwaith mewn ffordd gosteifeithiol ac amserol.

40. Rydym yn cefnogi ac yn buddsoddi mewn prosiectau i fuddsoddi mewn cerbydau di-allyriadau gwyrdd newydd i'w defnyddio ar gyfer gwasanaethau bysiau lleol ledled Cymru. Mae cynlluniau ar gyfer datgarboneiddio'r fflyd bysiau erbyn 2035 bron wedi'u cwblhau, a bydd achos busnes amlinellol wedi'i gwblhau erbyn diwedd y flwyddyn ariannol hon.
41. Mae bysiau trydan llawn bellach yn rhedeg bob dydd yng Nghaerdydd a Chasnewydd, ac mae gennym fflydoedd o fysiau trydan newydd wedi'u hariannu gan grant yng ngorllewin a gogledd Cymru i'w defnyddio ar rwydwaith Traws Cymru a ariennir gan Lywodraeth Cymru. Mae'r defnydd hwn yng Nghymru yn golygu ein bod yn symud mewn ffordd debyg i ardaloedd eraill o'r DU o ran canran y fflyd bysiau gwasanaeth sydd wedi'i datgarboneiddio.
42. Erbyn hyn, mae 14 o fysiau trydan yn gweithredu ar wasanaeth Traws Cymru yn y Gogledd a'r Gorllewin. Mae Bws Casnewydd wedi prynu 44 o gerbydau trydan ac mae Bws Caerdydd wedi prynu 36. Bydd Caerdydd a Chasnewydd yn cyflwyno rhagor o fysiau yn ddiweddarach yn y flwyddyn ariannol hon.
43. Hyd yma, mae Llywodraeth Cymru wedi buddsoddi £8.519m i gefnogi bysiau trydan ar gyfer Rhwydwaith Traws Cymru ac wedi darparu benthyciad masnachol i Newport Transport Ltd o £1.85m i brynu bysiau trydan, yn ogystal â rhoi grantiau i Gynghorau Dinas Caerdydd a Chasnewydd (£8m a £6.323m yn y drefn honno).
44. Y gyllideb ar gyfer 2023-24 yw £11m, ond bydd hyn yn talu am rai costau diwygio'r rhwydwaith a chost paratoi ar gyfer masnachfreinio. Yn ystod gweddill y flwyddyn ariannol hon, byddwn yn:
- cwblhau achos busnes amlinellol ar gyfer trawsnewid y fflyd.
 - dechrau caffael fflyd Traws Cymru.
 - caffael a datblygu depos ar gyfer fflyd Traws Cymru.
 - dechrau caffael y bysiau hydrogen ar gyfer prosiect braenaru Abertawe.

Tacsis a cherbydau hurio preifat

45. Mae'r Dirprwy Weinidog Newid Hinsawdd wedi ymgynghori ar gynigion ar gyfer Bil Tacsis a Cherbydau Hurio Preifat (Cymru). Ym mis Hydref 2023, cyhoeddodd y Dirprwy Weinidog grynodedb [ymatebion i'r ymgynghoriad](#) a gwnaeth Ddatganiad Llafar ar y Bil.
46. Rydym wedi ymrwymo'n llawn o hyd i gyflawni Sero Net erbyn 2050, a bydd datgarboneiddio ceir yn rhan bwysig o hynny. Fodd bynnag, rydym yn sylweddoli bod y fasnach tacsis a cherbydau hurio preifat yn wynebu heriau gan gynnwys: cost prynu cerbyd di-allyriadau, pryder am ystod y cerbydau ac argaeledd seilwaith gwefru. Ni all Cymru symud yn gynt na gweddill y DU ar y

materion hyn. Ond rydym yn disgwyl i'r fasnach tacsis a cherbydau hurio preifat drosglwyddo i fod yn gerbydau di-allyriadau yn unol â gweddill y farchnad ceir.

47. Er mwyn hyrwyddo'r broses o drosglwyddo i gerbydau di-allyriadau, rydym yn:

- Treialu manau gwefru pwrpasol ar gyfer tacsis trydan mewn lleoliadau allweddol er mwyn ceisio sicrhau bod ganddynt flaenoriaeth ar gyfer gwefru yn ôl yr angen;
- Darparu cyllid tuag at 44 o dacsis trydan a ddefnyddir ar gyfer cynllun "profi cyn prynu" yng Nghymru.

6. Teithio Llesol

Cefndir

48. Yr hydref hwn oedd degfed pen-blwydd Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013. Yn 2022, cwblhawyd adolygiad gan Grŵp Trawsbleidiol ar y Ddeddf, dan arweiniad panel o randdeiliaid arbenigol, a arweiniodd at gyfres o argymhellion. Drwy gydol 2023, mae Llywodraeth Cymru wedi bod yn gweithio gyda Trafnidiaeth Cymru, partneriaid cyflawni eraill a rhanddeiliaid allanol i gryfhau ein fframwaith cyflawni teithio llesol presennol mewn ymateb i'r argymhellion hyn ac yn ehangach.

Cynnydd hyd yma

49. Mewn ymateb i'r adolygiad, mae'r Bwrdd Teithio Llesol wedi cael ei ail-lunio ac mae ganddo swyddogaeth graffu gryfach. Penodwyd aelodau annibynnol i arwain y gwaith craffu ochr yn ochr â chadeirydd y Bwrdd, ac mae swyddogaeth ysgrifenyddiaeth y Bwrdd bellach yn cael ei chyflawni gan Gomisiwn Dylunio Cymru. Mae'r Bwrdd yn cyfarfod bob deufis, ac ym mhob cyfarfod mae'n craffu ar elfennau cyflawni penodol, cyn cyhoeddi ei argymhellion ac ymateb y partneriaid cyflawni.
50. Y fframwaith cyflawni ar gyfer y Gronfa Teithio Llesol yw'r elfen o fuddsoddiad cyfalaf mwyaf mewn seilwaith teithio llesol yng Nghymru ac mae wedi aeddfedu ers ei weinyddu. Trosglwyddwyd swyddogaethau cymorth i Trafnidiaeth Cymru yn 2021 er mwyn gallu darparu lefelau uwch o gymorth a her i awdurdodau lleol. Diogelwyd maint y gronfa ar gyfer awdurdodau lleol ar yr un lefel ag yn 2022-23, sef ychydig o dan £50 miliwn mewn amgylchiadau cyllidebol heriol, ac mae £15m o'r cyllid hwn wedi'i ddyrannu fel cyllid craidd anghystadleuol i alluogi pob awdurdod lleol i wneud gwelliannau ar raddfa fach a pharatoi ar gyfer cynlluniau mwy, yn ogystal ag ymgymryd â gweithgareddau hyrwyddo a monitro. Mae dros 200 o gynlluniau yn derbyn cyllid drwy'r dyraniad craidd hwn. Mae'r £35 miliwn sy'n weddill wedi'i ddyrannu ar sail proses ymgeisio gystadleuol i 43 prif gynllun ac 16 pecyn o gynlluniau.
51. Mae pob un o'r 22 awdurdod lleol wedi adolygu a diwygio eu llwybrau teithio llesol presennol ac wedi datblygu eu cynlluniau rhwydwaith integredig dros y ddwy flynedd ddiwethaf. Mae'r holl fapiau a gyflwynwyd i Weinidogion Cymru wedi'u cymeradwyo bellach, ac mae modd gweld y set lawn o Fapiau'r Rhwydwaith Teithio Llesol ar DataMap Cymru. Mewn ymateb i argymhellion a wnaed gan y Grŵp Trawsbleidiol ac a gefnogwyd gan y Bwrdd Teithio Llesol, mae'r dyddiad ar gyfer cyflwyno mapiau diwygiedig wedi'i symud i 1 Rhagfyr 2026 er mwyn rhoi mwy o amser i awdurdodau lleol ganolbwyntio ar sicrhau gwelliannau teithio llesol cyn y cylch nesaf.
52. Er mwyn cynorthwyo awdurdodau lleol i wneud y gwaith hwn, mae Trafnidiaeth Cymru wedi datblygu adnodd blaenoriaethu cenedlaethol seiliedig ar fapiau, sy'n defnyddio ystod o ddata, megis dwysedd y boblogaeth a lleoliad cyrchfannau teithio fel ysgolion, canolfannau siopa a gwasanaethau, er mwyn darparu asesiad o'r effaith bosibl ar y defnydd o deithio llesol ar gyfer pob llwybr.
53. Mae gwaith wedi dechrau ar ddatblygu rhaglenni hyfforddi wedi'u teilwra ar gyfer y sector teithio llesol ac mae'r gyfran gyntaf wedi'i chyflwyno i 60 o gyfranogwyr yn hydref 2023.
54. Mae cynyddu lefelau plant oedran ysgol gynradd ac uwchradd sy'n teithio i'r ysgol drwy ddulliau llesol yn flaenoriaeth allweddol i Lywodraeth Cymru, y Grŵp Trawsbleidiol a'r Bwrdd Teithio Llesol. Dros y deuddeg mis diwethaf rydym wedi cymryd camau sylweddol i ddatblygu ein rhaglenni hirdymor llwyddiannus fel y rhaglen Teithiau Iach a'r Grant Llwybrau Diogel mewn Cymunedau trwy gynnwys elfennau ategol. Rydym wedi comisiynu'r broses o ddatblygu a threialu adnoddau er

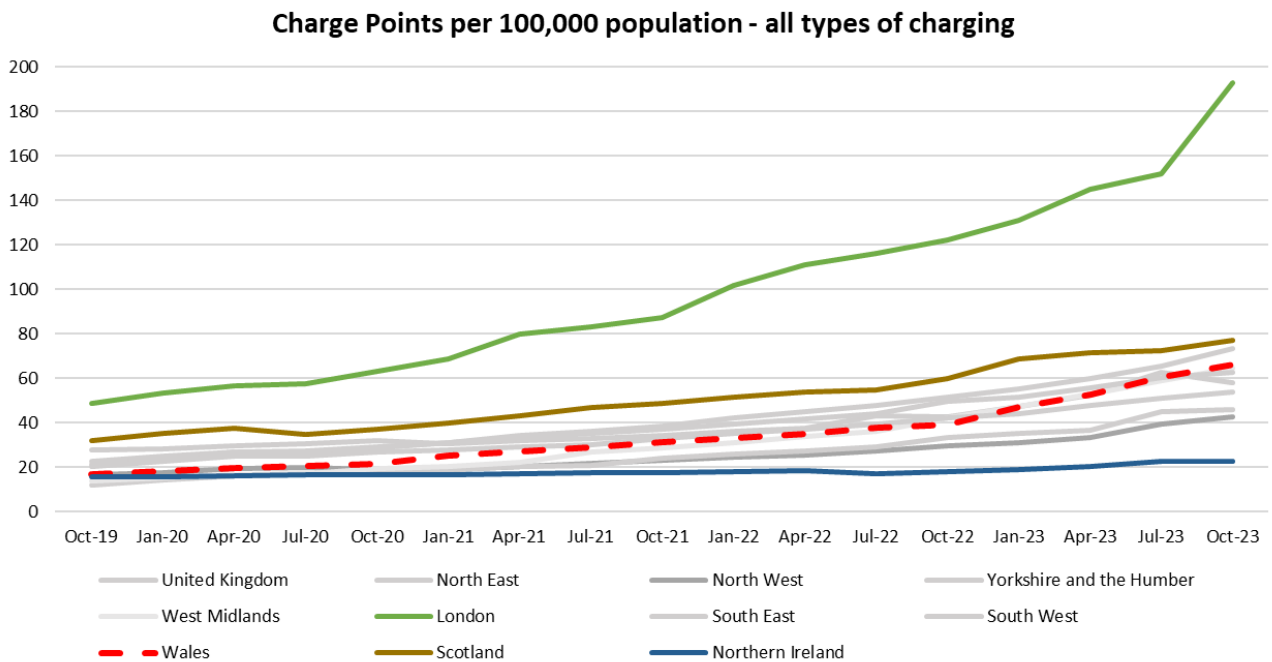
mwyn helpu i ddatblygu Cynlluniau Ysgolion Teithio Llesol hawdd eu paratoi a'u defnyddio, yn ogystal â chyflwyno rhaglen fawr ar gyfer cerdded i'r ysgol. Buom yn gweithio gydag awdurdodau lleol a phartneriaid eraill i ddatblygu Canllawiau ar gyflwyno Strydoedd Ysgol, sy'n cael eu hyrwyddo fwyfwy gan y Grant Llwybrau Diogel mewn Cymunedau fel dull llwyddiannus o hyrwyddo mwy o deithio llesol i'r ysgol a gwella diogelwch ac ansawdd aer. Hefyd, rydym wedi darparu cyllid ychwanegol i awdurdodau lleol gynyddu hyfforddiant beicio, ac wedi ariannu fflydoedd beiciau i ysgolion er mwyn sicrhau y gall mwy o blant gymryd rhan mewn hyfforddiant, yn ogystal â darparu cyfleoedd i gwblhau teithiau yn ystod y diwrnod ysgol ar gefn beic.

55. Mae Bil yr Amgylchedd (Ansawdd Aer a Seinweddau) (Cymru) a basiwyd yn ddiweddar yn cynnwys darpariaethau i ddiwygio Deddf Teithio Llesol (Cymru) 2013, a byddwn yn cyflwyno'r newidiadau hyn erbyn diwedd 2024. Mae'r diwygiadau yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru ac awdurdodau lleol hyrwyddo teithio llesol fel ffordd o leihau neu gyfyngu ar lygredd aer ac adrodd ar y camau maen nhw wedi'u cymryd ar adegau penodol a rhoi pwerau i Weinidogion Cymru ymestyn y ddyletswydd hon i gyrff cyhoeddus eraill yn ddiweddarach. Wrth gyflwyno'r diwygiad, byddwn yn cyhoeddi Canllawiau i awdurdodau lleol a datganiad yn amlinellu ein cynlluniau ar gyfer sut y byddwn yn cyflawni'r ddyletswydd hon.

7. Cyflwyno strategaeth a chynllun gweithredu gwefru cerbydau trydan - gan gynnwys Diweddariad ar gynnydd yn erbyn y cynllun gweithredu a addawyd erbyn mis Medi yn ymateb Llywodraeth Cymru i adroddiad y Pwyllgor

56. Mae diweddariad ar y materion sydd wedi'u cynnwys yn y 21 argymhelliad yn adroddiad y Pwyllgor ar seilwaith gwefru cerbydau trydan yn cael ei baratoi, a bydd yn cael ei gyhoeddi erbyn diwedd mis Rhagfyr.

57. Mae adroddiad Hydref 2023 gan yr Adran Drafnidiaeth yn dangos bod nifer y Mannau Gwefru Cerbydau Trydan yng Nghymru wedi cynyddu 68% bob blwyddyn ac mai dim ond Llundain a'r Alban sydd â mwy o seilwaith fesul pen y boblogaeth. Mae'r llinell goch doredig ar y graff isod yn dangos y cynnydd hwn.

Ystadegau dyfeisiau gwefru cerbydau trydan: Hydref 2023 - GOV.UK (www.gov.uk)

8. Cynnydd tuag at gyrraedd targedau newid dulliau teithio a datblygu dull o newid ymddygiad

Arolwg Teithio Cenedlaethol

58. Mae Llwybr Newydd yn cynnwys ymrwymiad i sefydlu Arolwg Teithio Cenedlaethol i Gymru er mwyn monitro cynnydd yn erbyn cyflawni ein blaenoriaethau a'n huchelgeisiau. Bydd y data a gesglir gan yr arolwg yn ein helpu i olrhain cynnydd tuag at gyrraedd ein targedau ar gyfer newid dulliau teithio, teithio llesol, defnydd ceir y pen a gweithio o bell. Bydd yn llywio'r gwaith o ddatblygu polisi ledled y sector Trafnidiaeth ac yn cefnogi achosion busnes cadarn. Mae Trafnidiaeth Cymru wedi penodi partner datblygu a chyflawni i gyflwyno Arolwg Teithio Cenedlaethol. Ein nod yw dechrau casglu data ddiwedd 2024.

Newid Ymddygiad

59. Bydd newid ymddygiad yn golygu bod pobl yn newid eu dewisiadau arferol i deithio yn y car yn hytrach na cherdded, beicio neu ddefnyddio trafndiaeth gyhoeddus. I wneud hyn, byddwn yn hyrwyddo newid tuag at drafndiaeth gynaliadwy carbon isel ac yn sicrhau mai defnyddio trafndiaeth gyhoeddus a dulliau teithio llesol yw'r dewis hawsaf. Byddwn yn gwneud hyn trwy wneud trafndiaeth gynaliadwy yn fwy deniadol ac yn fwy fforddiadwy, a thrwy fabwysiadu dulliau arloesol sy'n ei gwneud yn haws defnyddio trafndiaeth gynaliadwy.

60. Bydd ein rhaglen gyflawni yn cynnwys dull strategol o newid ymddygiad trwy ddefnyddio'r model 'COM-B'. Mae'r model COM-B yn ddull o gefnogi newid ymddygiad a ddefnyddir yn eang. Yn ôl y model hwn, er mwyn newid ymddygiad, rhaid i unigolyn fod â'r gallu i wneud hynny, y cymhelliant i wneud hynny, a rhaid i ffactorau allanol roi cyfle iddo wneud hynny. Byddwn yn cymhwyso'r model hwn i'n holl ymyriadau er mwyn sicrhau ein bod yn darparu'r canlynol:

- y cyfle i wneud dewisiadau trafndiaeth gynaliadwy
- y gallu i ddefnyddio trafndiaeth gynaliadwy
- y cymhelliant i gefnu ar ddefnyddio'r car preifat.

61. Mae Trafnidiaeth Cymru wedi datblygu strategaeth newid ymddygiad er mwyn ymwreiddio'r model COM-B yn ei gwaith. Hefyd, rydym yn parhau i gyflwyno ymyriadau newid ymddygiad llwyddiannus, gan gynnwys rhaglenni teithiau llesol ar gyfer ysgolion.

9. Cyflwyno argymhellion Comisiwn Trafnidiaeth Deddwyrain Cymru

Cefndir

62. Cyflwynodd yr Arglwydd Burns 58 o argymhellion ar gyfer dewisiadau amgen cynaliadwy i fynd i'r afael â thagfeydd ar yr M4 yn ardal Casnewydd. Amlinellodd ei adroddiad yn 2020 gynllun ar gyfer system drafnidiaeth gyhoeddus fodern i Gasnewydd, a fydd yn lliniaru tagfeydd o amgylch yr M4 ac yn gwella gwasanaethau i drigolion y ddinas. Cafodd holl argymhellion y Comisiwn eu derbyn mewn egwyddor gan Lywodraeth Cymru, ac maent yn cyd-fynd yn dda â Strategaeth Drafnidiaeth Cymru.
63. Mae Uned Gyflawni oddi mewn i Trafnidiaeth Cymru yn bwrw ymlaen â'r gwaith o wireddu'r argymhellion. Mae Bwrdd yr Uned Gyflawni yn cynnwys cynrychiolwyr o Lywodraeth Cymru, Trafnidiaeth Cymru, Network Rail ac awdurdodau lleol Caerdydd, Casnewydd a Sir Fynwy. Mae'n cael ei gadeirio'n annibynnol gan yr Athro Simon Gibson CBE a Dr Lynn Sloman MBE.
64. Mae cydweithio ag Awdurdodau Lleol yn elfen hanfodol, ac mae'r Bwrdd Cyflawni yn gweithio mewn ffordd gynhyrchiol a chadarnhaol gyda Chynghorau Casnewydd, Caerdydd a Sir Fynwy.

Cynnydd hyd yma

65. Mae Trafnidiaeth Cymru yn cynnal ymgyngoriad ar y pum gorsaf drenau newydd arfaethedig rhwng Caerdydd Canolog a Chyffordd Twunnel Hafren, a fydd yn gwella gwasanaethau trawsffiniol. Nid yw'r seilwaith rheilffyrdd wedi'i ddatganoli, ac mae swyddogion yn gweithio'n agos gyda Network Rail a Llywodraeth y DU, sydd wedi ariannu gwaith presennol Trafnidiaeth Cymru gwerth £2.7m.
66. Mae'r Uned yn bwrw ymlaen â gwaith i ddatblygu mesurau lleol â blaenoriaeth fel:
- gwella cysylltiadau bws a theithio llesol rhwng Caerdydd a Chasnewydd,
 - gwella teithio llesol a llif bysiau ger Cylchfan Old Green yng nghanol Casnewydd, a
 - gwella mynediad cynaliadwy at orsaf reilffordd Cyffordd Twunnel Hafren.

10. Comisiwn Trafnidiaeth Gogledd Cymru

Cefndir

67. Swyddogaeth Comisiwn Trafnidiaeth Gogledd Cymru yw ymchwilio i'r problemau, y cyfleoedd, yr heriau a'r amcanion ar gyfer system drafnidiaeth gynaliadwy ac integredig yn y Gogledd.
68. Cyhoeddwyd y grŵp ym mis Mawrth 2022, dan arweiniad yr Arglwydd Burns GCB. Y chwe chomisiynydd yw:
- Yr Athro John Parkin, Athro Peirianeg Trafnidiaeth ym Mhrifysgol Gorllewin Lloegr a Dirprwy Gyfarwyddwr y Ganolfan ar gyfer Trafnidiaeth a Chymdeithas
 - Ashley Rogers, Cyfarwyddwr Masnachol Cyngor Busnes Mersi Dyfrdwy Gogledd Cymru
 - Dyfed Edwards, Dirprwy Gadeirydd Awdurdod Cyllid Cymru a chyn Arweinydd Cyngor Gwynedd
 - Dr Georgina Santos, Darllenydd ym Mhrifysgol Caerdydd ac economegydd sydd â diddordeb mewn economeg amgylcheddol a thrafnidiaeth a pholisi cyhoeddus.
 - Sue Flack, Cyn-gyfarwyddwr Cynllunio a Thrafnidiaeth yng Nghyngor Dinas Nottingham, sydd bellach yn ymgynghorydd trafnidiaeth annibynnol sy'n arbenigo mewn cyfuno gwaith cynllunio a thrafnidiaeth.
 - Stephen Joseph OBE, Ymgynghorydd a Chyn-gyfarwyddwr y Campaign for Better Transport.
69. Hefyd, gofynnwyd i'r Comisiwn ystyried sut y gellir gwella gwytnwch croesfannau Menai.
70. Mae adroddiad ar wahân i ategu'r brif ddogfen yn cael ei baratoi er mwyn ystyried yr holl opsiynau i gyflawni hyn. Bydd y ddau adroddiad yn cael eu cyhoeddi ar yr un pryd.

Cynnydd hyd yma

71. Ar 29 Ionawr 2023, cyhoeddodd Comisiwn Trafnidiaeth Gogledd Cymru, dan gadeiryddiaeth yr Arglwydd Terry Burns, ei [Ddatganiad Cynnydd](#). Cyhoeddwyd [Adroddiad Interim](#) y Comisiwn ar 9 Mehefin, ac mae'n cynnwys casgliadau datblygol ac argymhellion drafft.
72. Ar ôl hynny, cynhaliodd y Comisiwn ail rownd o gyfarfodydd rhanddeiliaid gyda grwpiau â buddiant a'r cyhoedd yn ehangach er mwyn profi canfyddiadau'r Comisiwn, ac aeth ati i lunio arolwg cyhoeddus hefyd. Disgwylir i'r adroddiad terfynol a'r argymhellion gael eu cyhoeddi erbyn diwedd y flwyddyn [2023].
73. Mae'r Comisiwn wedi dod i'r casgliad bod angen newid patrymau teithio yn y Gogledd, a bod newid yn bosibl, gan gynnwys mewn ardaloedd gwledig.
74. Mae'r patrymau teithio presennol yn gostus i aelwydydd; i'r rhai nad oes ganddynt fynediad at gar (17% o aelwydydd yn y Gogledd) mae teithio yn anodd ac yn ddrud, ac maent dan anfantais o ganlyniad. Er mwyn mynd i'r afael â'r materion hyn, dylai dewisiadau amgen i deithio mewn car fod yn llawer gwell ac yn fwy fforddiadwy. Bydd llawer o argymhellion arfaethedig y Comisiwn yn canolbwyntio ar drafnidiaeth gyhoeddus a gwelliannau i deithio llesol a fydd yn cynnig dewis amgen gwirioneddol i'r car preifat.

Casgliadau'r adroddiad interim

Rheilffyrdd

75. Mae'r Comisiwn yn croesawu ymrwymiad Llywodraeth y DU i fuddsoddi yn rheilffyrdd gogledd Cymru ac yn cytuno bod gwella Prif Linell Reilffordd y Gogledd yn flaenoriaeth oherwydd ei rôl ganolog yn y rhwydwaith rheilffyrdd rhanbarthol. Mae'r Comisiwn yn cydnabod pwysigrwydd Prif Linell Reilffordd y Gogledd a Lein y Gororau i drafnidiaeth yn y Gogledd, ar gyfer cysylltiadau â gogledd-orllewin Lloegr, a thu hwnt.
76. Bydd yr adroddiad a'r argymhellion arfaethedig yn amlinellu'r camau a nodwyd i wella'r rheilffyrdd yn y Gogledd, gan ddechrau gyda cham cyntaf gwelliannau i'r seilwaith ar Brif Linell Reilffordd y Gogledd a gweithio i fynd i'r afael â chyfyngiadau capasiti yng ngorsaf Caer. Yn dilyn ail a thrydydd cam y gwelliannau, gwaith trydaneiddio fyddai'r cam olaf i drawsnewid Prif Linell Reilffordd y Gogledd.
77. Hefyd, mae'r Comisiwn yn nodi ystod o waith i wella mynediad yn ôl ac ymlaen o Lerpwl ar hyd Lein y Gororau, gan wella'r gyfnewidfa rhwng y lein hon a Phrif Linell Reilffordd y Gogledd yn Shotton.

Bysiau

78. Mae'r Comisiwn yn cefnogi'r newidiadau deddfwriaethol ar gyfer bysiau, sydd wedi'u cynnig gan Lywodraeth Cymru yn y papur gwyn 'Un Rhwydwaith, Un Amserlen, Un Tocyn', sy'n cynnig cyfle mawr i fynd i'r afael â'r materion a nodwyd mewn perthynas â'r rhwydwaith bysiau. Bydd y Comisiwn yn argymhell rhwydwaith bysiau diwygiedig sy'n gallu cysylltu prif leoliadau a phrif linellau rheilffyrdd mewn ffordd effeithiol. Bydd y gwasanaethau yn y rhwydwaith craidd sy'n cysylltu'n uniongyrchol â gorsafoedd rheilffordd ledled y rhanbarth yn gwella prosesau cyfnewid rhwng dulliau teithio.

Teithio Llesol

79. Mae'r Comisiwn eisiau gweld dulliau cryfach o ddarparu rhwydweithiau teithio llesol cynhwysfawr, deniadol a chyfforddus. Un ffordd o wneud hyn yw ymestyn cylch gwaith Trafnidiaeth Cymru a chydweithio'n well ag awdurdodau priffyrdd lleol.
80. Nodir meysydd blaenoriaeth ar gyfer datblygu llawer o lwybrau teithio llesol, gan gefnogi gwelliannau i leoliadau fel Parc Diwydiannol Wrecsam, Parc Diwydiannol Glannau Dyfrdwy, Parc Menai, ac ardal fanwerthu Ffordd Caernarfon ym Mangor.

Integreiddio

81. Mae gan y Comisiwn ddiddordeb mewn integreiddio tocynnau rhanbarthol yn well, a gwella mynediad at wybodaeth.

11. Cysylltiadau trafndiaeth rhwng y Gogledd a'r De (y Cytundeb Cydweithio)

Cefndir

82. Mae'r Cytundeb Cydweithio yn cynnwys yr ymrwymiad canlynol i drafndiaeth gyhoeddus:

- Byddwn yn gofyn i Trafnidiaeth Cymru a phartneriaid eraill ymchwilio i sut y gellir datblygu'r cysylltiadau trafndiaeth rhwng y Gogledd a'r De, gan gynnwys sut i ddiogelu coridorau teithio posibl ar hyd arfordir y Gorllewin o Abertawe i Fangor.
- Byddwn yn gofyn i Trafnidiaeth Cymru ffurfio partneriaeth gyda'r awdurdodau lleol yn y Gogledd-orllewin a Llywodraeth Cymru er mwyn datblygu cynlluniau ar gyfer cyflenwi system drafndiaeth integredig.
- Byddwn yn parhau i fwrw ymlaen â datblygiadau'r metro mewn rhannau gwahanol o Gymru, gan ganolbwyntio ar sut y gallwn wella cysylltedd er mwyn sicrhau bod dulliau teithio'n newid.

Cynnydd hyd yma

83. Nid yw'r seilwaith rheilffyrdd sydd ei angen i ailagor y llinellau rhwng y Gogledd a'r De yn fater sydd wedi'i ddatganoli.

84. Mae Trafnidiaeth Cymru wedi cwblhau astudiaeth cam 1 Arweiniad ar Arfarnu Trafnidiaeth Cymru yn ymwneud ag opsiynau i wella cysylltiadau trafndiaeth rhwng y Gogledd a'r De, gan gynnwys sut i ddiogelu coridorau teithio posibl ar hyd arfordir y gorllewin o Abertawe i Fangor. Fel rhan o'r gwaith hwn, mae Trafnidiaeth Cymru yn cynnal astudiaeth ddichonoldeb gychwynnol ar y llwybr rhwng Bangor ac Afon Wen, a fydd yn nodi'r safle gorau ar gyfer cysylltiad a'r cyfyngiadau presennol. Bydd hyn yn helpu i fireinio'r gofynion tir ar gyfer y llwybr er mwyn helpu i gefnogi unrhyw benderfyniad yn y dyfodol ar ddiogelu'r aliniad yn gyfan gwbl neu'n rhannol. Hefyd, mae Trafnidiaeth Cymru yn ystyried datblygu Achos Busnes Llawn ar gyfer cysylltiadau Coetsys Strategol rhwng y Gogledd a'r De. Y nod yw archwilio llwybr rhwng Bangor a Chaerfyrddin (trwy Aberystwyth) sy'n cymryd tua 4.5 awr i gyrraedd pen y daith.

12. Diweddariad ar gynlluniau i wahardd parcio ar balmentydd, a gwaith ar ffyrdd heb eu mabwysiadu (gan gynnwys cyflwyno'r argymhellion sydd wedi'u cynnwys yn adroddiad tasglu'r ffyrdd heb eu mabwysiadu)

Parcio ar y palmant

85. Sefydlwyd Tasglu Parcio ar y Palmant Cymru (WPPT) yn 2019 a oedd yn argymhell rhoi pwerau i Awdurdodau Lleol fynd i'r afael â pharcio ar y palmant trwy gyflwyno is-ddeddfwriaeth i ganiatáu gorfodi sifil (Adroddiad Hydref 2020).
86. Er mwyn i'r dull gweithredu hwn weithio, roedd Llywodraeth Cymru angen i Lywodraeth y DU ddiwygio'r rheoliadau presennol ar rwystro'r ffordd - gan gyfeirio yn benodol at rwystro'r palmant. Ymrwymodd Llywodraeth y DU i wneud hyn, ond roedd yn dibynnu ar ganfod amser seneddol, sy'n heriol.
87. Fe wnaeth y WPPT ailymgynnull ym mis Ebrill 2022 i archwilio dichonoldeb defnyddio'r drosedd bresennol o rwystro'r ffordd er mwyn mynd i'r afael â mater parcio ar y palmant, a lluniodd Atodiad i Adroddiad WPPT, gan argymhell defnyddio'r drosedd bresennol o rwystro'r ffordd yn ddiangen, a dechrau ymgynghoriad cyhoeddus. Derbyniwyd yr Atodiad a'i argymhellion gan Weinidogion ym mis Ionawr 2023.
88. Gohiriwyd yr ymgynghoriad cyhoeddus a'r bwriad i gyflwyno deddfwriaeth oherwydd y pwysau ar awdurdodau lleol, a chyhoeddwyd datganiad ysgrifenedig i'r perwyl hwn ym mis Ebrill 2023.
89. Ein nod yw ymgynghori ar ein cynigion ym mis Ionawr 2024 ac i ddeddfwriaeth ddod i rym erbyn diwedd 2024.

Ffyrdd heb eu mabwysiadu

90. Mae datganiad ysgrifenedig a gyhoeddwyd ym mis Hydref 2020 yn nodi'r ymateb i adroddiad ac argymhellion y Tasglu Ffyrdd heb eu Mabwysiadu. Er mwyn datblygu'r gwaith ymhellach, fe aeth y Tasglu ati i wneud argymhellion eraill.
91. Cysylltwyd â phob awdurdod priffyrdd lleol a gofynnwyd iddynt nodi'r materion â blaenoriaeth yn ymwneud â ffyrdd heb eu mabwysiadu a darparu amcangyfrifon cost ar gyfer gwelliannau; byddai angen cyfiawnhau unrhyw gynigion yn ymwneud ag angen ar sail blaenoriaethau cenedlaethol a lleol.
92. Penderfynwyd bwrw ymlaen ar sail cynllun peilot i fynd i'r afael â blaenoriaethau ar gyfer ffyrdd lleol heb eu mabwysiadu, gan ddatblygu proses ar gyfer dosbarthu cronfa Ffyrdd Heb eu Mabwysiadu yn y dyfodol mewn ffordd deg ledled Cymru, yn amodol ar ganfyddiadau'r cynllun peilot.
93. Ariannwyd dau gynllun peilot, y naill yn 2021 a'r llall yn y flwyddyn ariannol bresennol. Mae'r cynlluniau peilot wedi cael eu gohirio oherwydd prinder adnoddau awdurdodau lleol. Serch hynny, rydym yn rhagweld y bydd

awdurdodau lleol yn buddsoddi hyd at £600,000 mewn cyllid grant Llywodraeth Cymru y flwyddyn ariannol hon.

94. Cyhoeddwyd Cyfres o Safonau Cyffredin i'w defnyddio gan Awdurdodau Priffyrdd Lleol a datblygwyr, a dyfarnwyd cyllid blynyddol er mwyn i Gymdeithas Syrfewyr Sirol Cymru eu hadolygu a'u diweddarau'n rheolaidd.

95. Yn ogystal, rydym wedi cyhoeddi Nodyn Cyngor ar Fabwysiadu Priffyrdd.

—
**Climate Change, Environment,
and Infrastructure Committee**

A Thomas Plant Hire Ltd
T/a ATP Cable Plough
Pencader
SA39 9BX

13 October 2023

Dear Mr Thomas,

Thank you for your correspondence in relation to cable ploughing.

The Committee considered several pieces of correspondence in relation to this matter in its meeting on 20 September.

In the first instance, the Committee has agreed to write to the Minister for Climate Change to enquire about the Welsh Government's current stance and consideration of cable-ploughing. The Committee has also agreed to seek further information from those parties who have recently corresponded with us on this matter.

Therefore, I would be grateful if you would provide the Committee with any detailed information you may have on the following:

Research on Technologies: You mentioned the importance of recognising technological advancements, especially when comparing cable ploughing to older methods like open trenching. Could you provide any research or studies highlighting these technological advancements, particularly cable-ploughing?

Comparative Costs: Your letter alluded to the potential similarities in costs between cable-ploughing and traditional methods involving pylons and overhead lines. We would be grateful for more detailed insights into the lifetime costs of projects, considering maintenance, energy transmission losses, and the wear and tear of infrastructure. We appreciate the issues of commercial confidentiality highlighted in your letter – we would reassure you that we would not publish such information without your agreement.

Comparative Carbon Footprints: The environmental impact is a significant concern for us. Can you point us towards data or findings that compare the carbon footprints of underground lines achieved through cable ploughing versus overhead lines?

International Collaboration: It is heartening to know that ATP Cable Plough operates in the UK and Europe. Could you share more about domestic and international projects that involve undergrounding by cable ploughing?

The Committee will consider its next steps once it has received correspondence from the Minister and further information from the various parties it has consulted. I must highlight, however, that given the Committee's current workload, it is unlikely to be able to conduct any work on this matter this side of Christmas.

Yours sincerely,

Llyr Gruffydd MS,
Chair, Climate Change, Environment, and Infrastructure Committee

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

Julie James AS

Y Gweinidog Newid Hinsawdd

5 Hydref 2023

Annwyl Weinidog,

Mae'r Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith wedi cael sawl darn o ohebiaeth yn ddiweddar yn ymwneud â gosod ceblau o dan y ddaear drwy aredig.

Mae'r Pwyllgor wedi cytuno i ofyn am eglurhad gennych chi, yn y lle cyntaf, ynghylch safbwynt Llywodraeth Cymru am y dechnoleg hon. Yn arbennig, byddai'r Pwyllgor yn ddiolchgar pe gallech ddarparu gwybodaeth am y canlynol:

Ymchwil i dechnolegau

Manylion unrhyw waith ymchwil neu astudiaethau a gynhaliwyd gan Lywodraeth Cymru ynghylch y technolegau sydd ar gael ar gyfer seilwaith ynni sy'n cael llai o effaith, gan ganolbwyntio'n benodol ar aredig ceblau.

Costau cymharol

Eich dealltwriaeth ddiweddaraf o gostau cymharol technolegau fel aredig ceblau, gan gynnwys costau sy'n cael eu hysgwyddo dros oes gyfan prosiect, gan gynnwys elfennau fel costau cynnal a chadw, colled ynni mewn perthynas â llinellau uwchben, a'r traul ychwanegol a wynebir gan beilonau sy'n agored i'r elfennau.

Ôl troed carbon cymharol

Data neu ganfyddiadau ymchwil ar yr ôl troed carbon cymharol rhwng llinellau tanddaearol a llinellau uwchben.

Cydweithrediad rhyngwladol

Unrhyw drafodaethau neu ohebiaeth ynghylch prosiectau yn y DU ac yn rhyngwladol mewn perthynas â gosod ceblau dan ddaear drwy aredig.

Bydd y wybodaeth hon yn galluogi'r Pwyllgor i ystyried ei gamau nesaf ynghylch y mater hwn.

Yn gywir,

Llyr Gruffydd AS,
Cadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu'n Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

Ein cyf/Our ref JJ-PO-369-2023

Llyr Gruffydd, Aelod o'r Senedd
Cadeirydd y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith

28 Tachwedd 2023

Annwyl Llyr Gruffydd,

Diolch ichi am eich llythyr dyddiedig 5 Hydref ynghylch ein safbwynt ar geblau tanddaearol.

Fel y gwyddoch, mae Llywodraeth y DU yn cadw cyfrifoldeb llawn am rwydweithiau ynni a phenderfyniadau cysylltiedig, ac felly nid yw Llywodraeth Cymru yn cadw tystiolaeth sylweddol ar y materion hyn.

O ran ymchwil ar osod ceblau tanddaearol, cyfarfu fy swyddogion â'r tîm uwch o ATP Cable Ploughing a chael trosolwg o'r fethodoleg, y buddion y gall ei gynnig a'i brif gyfyngiadau. Ein dealltwriaeth bresennol yw bod y dull hwn o osod ceblau yn cael ei ddefnyddio'n eang ar gyfer y seilwaith dosbarthu ac y gall gynnig buddion o ran defnydd tir a llai o darfu. Rwy'n deall bod y dechneg o osod ceblau tanddaearol yn cael ei defnyddio'n rhyngwladol ac mae fy swyddogion wedi nodi ei ddefnydd ar gyfer rhwydweithiau trosglwyddo cerrynt uniongyrchol (DC) hyd at 220 kv. Fodd bynnag, nid oes tystiolaeth o'i ddefnydd ar gyfer seilwaith trawsyrru cerrynt tonnog (AC) fel a defnyddir yn y DU. Mae'r Grid Cenedlaethol wedi cyhoeddi trosolwg defnyddiol o'r problemau wrth osod y ceblau hyn o dan y ddaear: [Tanddaearu llinellau trosglwyddo trydan foltedd uchel.](#)

Rwy'n deall bod y Grid Cenedlaethol wedi comisiynu y Sefydliad Peirianeg a Thechnoleg i ddatblygu astudiaeth newydd ar gost trtrydan. Mae NGET wedi hysbysu fy swyddogion y bydd yr adroddiad yn debyg i adroddiad 2012, sydd i'w weld [yma](#). Rwy'n deall y caiff ei gyhoeddi ym mis Ionawr 2024.

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Julie.James@llyw.cymru
Correspondence.Julie.James@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn y Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth Gymraeg sy'n dod i law yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 46
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Yn gywir,

A handwritten signature in blue ink that reads "Julie James". The signature is written in a cursive, flowing style.

Julie James AS/MS
Y Gweinidog Newid Hinsawdd
Minister for Climate Change

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd
Y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad
Senedd Cymru

SeneddDCC@senedd.cymru

23 Tachwedd 2023

Annwyl Gadeirydd

Y Cytundeb Cysylltiadau Rhyngsefydliadol: 40fed Uwchgynhadledd y Cyngor Prydeinig-Gwyddelig

Rwy'n ysgrifennu yn unol â'r cytundeb cysylltiadau rhyngsefydliadol i roi gwybod ichi am gyfarfod 40fed Uwchgynhadledd y Cyngor Prydeinig-Gwyddelig, a gynhelir yr wythnos hon dan ofal Llywodraeth Iwerddon.

Byddaf yn mynychu'r cyfarfod yn bersonol. Yn ogystal â'r cyfle arferol i gael diweddariad cyffredinol ar wahanol faterion, thema'r Uwchgynhadledd yw 'Trawsnewid Bywydau Plant: Taclo Tlodi Plant a Gwella Lles'

Bydd y Cyngor yn cytuno ar gyd-hysbysiad yn yr Uwchgynhadledd, yn manylu ar y trafodaethau a gafwyd, a byddaf yn anfon hwn atoch. Byddaf hefyd yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Senedd drwy ddatganiad ysgrifenedig maes o law.

Rwy'n anfon copi o'r llythyr hwn at y Pwyllgor Newid Hinsawdd, Amgylchedd a Seilwaith, y Pwyllgor Llywodraeth Leol a Thai, y Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol, a'r Pwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol.

Dymuniadau gorau

MARK DRAKEFORD

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Mark.Drakeford@llyw.cymru
Correspondence.Mark.Drakeford@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Tudalen y pecyn 48
We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Julie James AS/MS
Y Gweinidog Newid Hinsawdd
Minister for Climate Change

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ein cyf/Our ref: JJ/PO/416/2023

Huw Irranca-Davies AS
Cadeirydd
Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Llŷr Gruffydd AS
Cadeirydd
Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith

Senedd Cymru
Bae Caerdydd
Caerdydd
CF99 1SN

4 Rhagfyr 2023

Annwyl Huw, Llŷr,

Yn unol â'r cytundeb rhyng-sefydliadol, gallaf adrodd wrth yr Aelodau imi fod yng nghyfarfod diweddaraf y Grŵp Rhyngweinidogol Sero Net, Ynni a Newid Hinsawdd ar 15 Tachwedd 2023. Canolbwyntiodd y cyfarfod ar Gyhoeddiadau'r Brif Weinidog ar 20 Medi yn gwanhau polisïau sero net a chydweithio ar sgiliau gwyrdd.

Hefyd yn bresennol yn y cyfarfod roedd Mairi McAllan MSP, Ysgrifennydd y Cabinet dros Sero Net a Thrawsnewid Teg, Graham Stuart AS, y Gweinidog Gwladol dros Ddiogelwch Ynni a Sero Net, a Katrina Godfrey, Ysgrifennydd Parhaol Adran Amaethyddiaeth, yr Amgylchedd a Materion Gwledig Gogledd Iwerddon.

Yn gywir,

Julie James AS/MS
Y Gweinidog Newid Hinsawdd
Minister for Climate Change

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Julie.James@llyw.cymru
Correspondence.Julie.James@gov.Wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Tudalen y pecyn 49

Eitem 4.6

From: [REDACTED]

Sent: Monday, November 20, 2023 7:15 PM

To: Climate Change, Environment, and Infrastructure Committee | Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith <SeneddClimate@senedd.wales>

Subject: Dwr Cymru Welsh Water [DCWW] - Sewage overflows in 2022

Llyr Gruffydd MS,
Chair, Climate Change, Environment and Infrastructure Committee
Welsh Parliament
Cardiff Bay, Cardiff, CF99 1SN

My Ref: NCC/WJ/112/CCEIC / Your Ref:

Date: 20 November 2023

Dear Llyr Gruffydd

Subject: Dwr Cymru Welsh Water [DCWW] - Sewage overflows in 2022

I refer to the above subject and attach for your information my letter - dated 20 November 2023 - to Natural Resources Wales. I would be grateful if you could draw the content of the letter to the attention of C C E I C members.

In view of the information provided, does your Committee have continued confidence in Natural Resources Wales [NRW] as an environmental regulator and, specifically, confidence in the current protocol that allows Dwr Cymru Welsh Water to monitor its own pollution incidents and report breaches of environmental permits to NRW. Do you consider that NRW - as environmental regulator - should have a separate monitoring system in place for pollution from sewage overflows in Wales?

I understand that these matters will now be examined by a parliamentary committee in Westminster.

I look forward to your observations at your convenience. Thank you.

Yours sincerely

Wynne Jones

----- Forwarded Message -----

Subject:Dwr Cymru Welsh Water [DCWW] - Sewage overflows in 2022

Date:Mon, 20 Nov 2023 17:21:04 +0000

From: [REDACTED]

To:NRW_Enquiries <enquiries@naturalresourceswales.gov.uk>

Customer Hub
Natural Resources Wales [NRW]
Ty Cambria
29 Newport Road, Cardiff, CF24 0TP

My Ref: NCC/WJ/112 / Your Ref:

Date: 20 November 2023

Dear Customer Support Team

Subject: Dwr Cymru Welsh Water [DCWW] - Sewage overflows in 2022

Your attention is drawn to a website available at the following hyperlink.

<https://top-of-the-poops.org/company/dwr-cymru-welsh-water>

Data is provided, in the public domain, confirming DCWW was responsible for 81,937 sewage overflows in 2022. Does NRW - as environmental regulator - accept the data presented or wish to challenge the data with supporting evidence?

I look forward to your observations when you have had an opportunity to liaise with the the relevant internal department. Thank you.

Yours sincerely

Wynne Jones

Tudalen y pecyn 50

Llyr Gruffydd AS

Cadeirydd

Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith

Tŷ Hywel

Bae Caerdydd

CF99 1SN

28 Tachwedd 2023

Annwyl Llyr

Deiseb P-06-1368 Dylai Llywodraeth Cymru gymryd camau i gadw'r Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol mewn perthynas â Chymru

Trafododd y Pwyllgor Deisebau'r ddeiseb uchod yn ein cyfarfod ar 13 Tachwedd, ynghyd â gohebiaeth gan y Gweinidog Newid Hinsawdd, a'r Deisebydd.

Yn y cyfarfod, cytunodd yr Aelodau i ysgrifennu at Lywodraeth Cymru i rannu gohebiaeth y deisebydd, ac i ofyn am atebion i'r cwestiynau a amlinellwyd yn eu hymateb.

Yn ogystal, cytunodd yr Aelodau i ysgrifennu at eich Pwyllgor er mwyn dwyn eich sylw at y ddeiseb a rhannu'r ohebiaeth a dderbyniwyd gan y deisebydd, gan eich bod yn monitro'r rheoliadau hyn ar hyn o bryd.

Mae rhagor o wybodaeth am y ddeiseb, gan gynnwys gohebiaeth gysylltiedig, ar gael ar ein gwefan at: <https://busnes.senedd.cymru/ielIssueDetails.aspx?Ild=42010&Opt=3>.

Os oes gennych unrhyw ymholiadau, cysylltwch â thîm clericio'r Pwyllgor drwy'r cyfeiriad e-bost isod, neu drwy ffonio 0300 200 6454.

Yn gywir

Jack Sargeant AS

Cadeirydd

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

P-06-1368 The Welsh Govt should take steps to save the Environmental Information Regulations in relation to Wales, Correspondence – Petitioner to Committee, 31.07.23

Dear Clerk to the Petitions Committee

I am writing in reference to [The Welsh Govt should take steps to save the Environmental Information Regulations in relation to Wales - Petitions \(senedd.wales\)](https://www.senedd.wales/petitions/2023-24/petition-06-1368).

I am the named Petitioner, acting for a group of students at Cardiff University's School of Land and Politics.

I need to alert you that, since the Petition was opened, changes to the REUL Bill, now enacted as the Retained EU Law (Revocation and Reform) Act 2023, have, to an extent, taken the 'sting' out of the Bill as it was and the threat it poses to the Environmental Information Regulations 2004.

However, the petition remains a very useful exercise and I would hope the Committee can still consider it.

Particularly, it makes reference to a short report produced by the students, which deals with how the Environmental Information Regulations might be amended to improve them, by and for Wales.

In order to assist the Committee when it comes to consider this petition later this year, I attach that report and would commend the suggestions and proposals therein to the Committee.

Please do not hesitate to contact me if I can assist the Committee at any stage.

Yours faithfully

Guy Linley-Adams
Solicitor
Lecturer in Law

Pro Bono and
Employability

Pro Bono ac
Cyflogadwyedd

Cardiff University

Law Building
Museum Avenue
Cardiff, CF10 3AX
Wales, UK
Tel +44(0)29 2087 6705
www.cardiff.ac.uk/law-politics

Prifysgol Caerdydd

Adeilad y Gyfraith
Rhodfa'r Amgueddfa
Caerdydd, CF10 3AX
Cymru, DU
Tel +44(0)29 2087 6705
www.caerdydd.ac.uk/cy/law-politics

The Environmental Information Regulations 2004

Report of the Freedom of Information sub-group of the pro bono Climate and Environment Project of Cardiff University's School of Law and Politics 2022/2023

1. Introduction.

The Climate and Environment Project is a pro bono extra-curricular project for law students at the School of Law and Politics at Cardiff University.

The Project is not formally part of the assessment for any degree or professional course and the students volunteering on the Project range from second-year undergraduates to postgraduates to those on solicitor and barrister professional courses.

In 2022 into 2023, the Project sub-group on freedom of information, particularly in the environmental field, examined the Environmental Information Regulations 2004, the rights they underpin, from which European and international law and convention they derive, and how are they administered in the UK.

More particularly, the group considered and discussed how the 2004 Regulations could be improved in Wales.

The members of the FOI sub-group in 2022/23 were:

Amira Shazlin Binti Zulkifli
Ahanaf Taksin Ar-Rafee
Hann Qiang Liew
Asha Thirunavukkarasu
Max Pullen
Beulah Lee
Sarah Curran
Izabela Poniewierska
Maja Wojczak
Kian Nah
Olivia Thomas
Toby Clark

The group was assisted by Guy Linley-Adams, Lecturer in Law at the School of Law and Politics.

2. Background to the Environmental Information Regulations 2004.

The group examined how the Environmental Information Regulations 2004 provide for a right of access for the public to environmental information held by UK public authorities.

The 2004 Regulations came into force on 1st January 2005, under the authority then provided by the European Communities Act 1972, covering England, Wales and Northern Ireland. Scotland has its own Environmental Information Regulations (Scotland) 2004. The Regulations implemented European Council Directive 2003/4/EC on public access to environmental information. That Directive in turn has its origins in the Aarhus Convention.

The 2004 Regulations provide a right of access for the public to environmental information, upon request, subject to a number of exceptions, as well as requiring public bodies to make environmental information available proactively.

The group strongly supported the role the 2004 Regulations play, as part of the UK's implementation of its obligations as a party to the Aarhus Convention, in encouraging transparency from public authorities as part of a process of enabling the public to be informed about the environment and to participate in environmental decision-making from a position of knowledge.

3. The potential effect of the Retained EU Law Bill on the Environmental Information Regulations 2004.

The group was concerned at the potential effect on the 2004 Regulations of the Retained EU Law (Revocation and Reform) Bill ('the REUL Bill'), making its way through Parliament.

It was (and remains) unclear whether the Bill will be enacted in its current form, but what follows must be re-considered in the light of what is finally enacted.

However, as the REUL Bill stands, clause 1 will trigger the sunset of EU-derived subordinate legislation and retained direct EU legislation, unless otherwise saved, on 31st December 2023.

Clause 1 reads:

(1) The following are revoked at the end of 2023—

(a) EU-derived subordinate legislation;

(b) retained direct EU legislation.

(2) Subsection (1) does not apply to an instrument, or a provision of an instrument, that is specified in regulations made by a relevant national authority.

(3) The revocation of an instrument, or a provision of an instrument, by subsection (1) does not affect an amendment made by the instrument or provision to any other enactment.

(4) In this section "EU-derived subordinate legislation" means any domestic subordinate legislation so far as—

(a) it was made under section 2(2) of, or paragraph 1A of Schedule 2 to, the European Communities Act 1972, or

(b) it was made, or operated immediately before IP completion day, for a purpose mentioned in section 2(2)(a) of that Act (implementation of EU obligations etc), and as modified by any enactment.

The group expressed its general concern that the practical effect of the REUL Bill on the Environmental Information Regulations 2004 is that, unless the 2004 Regulations are later saved pursuant to the provisions clause 1(2), in the case of Wales, by the Welsh Government, the 2004 Regulations would cease to have effect in Wales at the end of 2023.

The group was clear that, quite apart from the wholly negative effect on the right of access to environmental information, that scenario would put the UK in clear breach of the Aarhus Convention.

The group did not consider that the Welsh Government should countenance the Environmental Information Regulations 2004 being allowed to fall as a consequence of the REUL Bill.

Recommendation 1

In the event that the REUL Bill is enacted in a form which would otherwise lead to 2004 Regulations ceasing to have effect in Wales as part of the planned ‘sunset’ of retained EU law, the groups recommends that Welsh Government should act swiftly to save the 2004 Regulations.

The group noted that information rights are not a reserved matter – and so are devolved to Wales.

Given the maturity of Welsh devolution, the group considered it appropriate for the Welsh Government to consider if it should, in addition to amending the 2004 Regulations, as they apply in Wales, per the Scottish model, create and appoint a dedicated Welsh Information Commissioner.

If the REUL Bill is to be enacted and lead to the Environmental Information Regulations 2004 ceasing to have effect within England, it would be incongruous for an Information Commissioner based in England to be hearing complaints from Wales, but not from within England.

Recommendation 2

In the event that the REUL Bill is enacted in a form which will lead to the 2004 Regulations ceasing to have effect in England as part of the planned ‘sunset’ of retained EU law, Wales should consider establishing its own Information Commissioner for Wales.

4. Problems with the Environmental Information Regulations 2004 and possible solutions.

The group considered that, especially if the Welsh Government finds itself required to save the 2004 Regulations shortly, it would be an effective time, almost 20 years since the 2004 Regulations were passed, to consider certain improvements to the 2004 Regulations. This would ensure they work better in practice, to enhance the right of the Welsh public to environmental information held by Welsh public authorities.

Such a progressive approach would be entirely in line with the position Wales has adopted on the environment, not least via the Well-being of Future Generations Act 2015, and the well-being goals for Wales.

Therefore, the group analysed real-world examples of problems that have arisen over the nearly 20 years since the 2004 Regulations came into effect, that the group considers the Welsh Government could now address, in order to make the systems work more effectively as providing timely and wider access to environmental information for the Welsh public.

These are:

- Ensuring public authorities respond (including to refuse) as soon as possible, and do not always default to responding at 20 working days.
- Preventing authorities from 'resetting the clock' by asking for clarification, but only at 20 working days
- Reducing time for internal review from 40 working days to 20 working days (as in Scotland)
- Requiring the Commissioner to accept a complaint if there has been no in-time response to an initial request.
- Limiting an applicant's obligation to requesting an internal review on one occasion only
- Improving proactive publication and public authorities learning from regular requests
- Learning from Commissioner Decisions to avoid using unlawful exceptions for the same type of information.
- Remedying the inability of public to take the lack of proactive publication to the Commissioner.
- Remedying public authorities' ability to raise different exceptions at refusal, at review, at Commissioner's investigation or at Tribunal.
- Addressing the use of private emails
- When 'harm' should be required and not required, when applying exceptions under Regulation 12

4.1 Ensuring public authorities respond (including to refuse) as soon as possible, and do not always default to responding at 20 working days.

The group considered that the effective right granted to the public by the Aarhus Convention would not be delivered without timely access to environmental information.

Even though the provisions of the 2004 Regulations require that a public authority has to respond as soon as possible to a request for environmental information, and no later than 20 working days after a request, there is no metric against which to measure what 'as soon as possible' means.

The group heard that the practical effect has been that there has been nothing to prevent public authorities from routinely, by default, taking the full 20 days to respond. There is a belief, for example in environmental NGOs, that some public authorities may even do this in what might be termed 'bad faith', particularly where the requested information may be considered to be controversial, or the authority concerned might prefer that the information were not released promptly.

The group considered that this problem - of taking 20 working days by default – could be addressed by requiring public authorities to issue an acknowledgment to any request, perhaps within 5 working days, providing, with reasons, an estimate of the time likely to be taken for a substantive response to be given.

This would enable any person requesting information to understand why up to 20 working days may be required to respond and would enable the matter to be raised in any request for internal review (per Regulation 11), or ultimately to be brought to the Commissioner (per Part 5 of the Regulations).

The group considered that this proposal would effectively balance the interests of the public requesting information and the resource demands for the public authorities involved.

Recommendation 3

The group proposes that public authorities should be required to acknowledge requests within 5 working days and, in that acknowledgement, give an estimate of the time that will be taken to respond substantively to the request. This can be achieved by an amendment to Regulation 5, adding a new Regulation 5(1A):

“5(1A) A public authority shall acknowledge the receipt of any request within 5 working days;”

4.2 Preventing authorities from ‘resetting the clock’ by asking for clarification, but only at 20 working days.

The group heard that under the 2004 Regulations, per Regulation 9, public authorities can effectively extend the period within which they must respond to a request by 20 working days, by asking applicants to clarify their request.

The group considered that while asking for such clarification may be entirely reasonable, this provision does potentially allow the ‘reluctant’ public authority to delay responding substantively to a request, by re-setting the 20 working days clock, by asking for clarification, but only after 20 working days have almost elapsed. Such practices dilute the public’s right to receive information in a timely manner.

The group therefore proposed a provision that would require public authorities to ‘triage’ requests received at an early stage, and if necessary, make a request for clarification within 5 working days. This would fit well with the proposed provision (above) under Regulation 5 on acknowledgment of requests.

Recommendation 4

The group proposes that public authorities should be required to seek any clarification that may be required from applicants on the requests made within 5 working days of receipt of a request. This can be achieved by an amendment to Regulation 9(2)(a), so that it reads:

“9(2) Where a public authority decides that an applicant has formulated a request in too general a manner, it shall - (a) ask the applicant no later than 5 working days after the date of receipt of the request to provide more particulars in relation to the request; and”

4.3 Reducing time for internal review from 40 working days to 20 working days (as in Scotland).

In examining the regimes in England and Wales, and in Scotland, the group noted that there is a mismatch between the time allowed for internal review for public authorities in different parts of the UK.

In Scotland, an internal review should only take 20 working days. In England and Wales, the law allows for 40 working days. The relevant UK and Scottish provisions are shown below:

“Representations and reconsideration

11.—(1) Subject to paragraph (2), an applicant may make representations to a public authority in relation to the applicant’s request for environmental information if it appears to the applicant that the authority has failed to comply with a requirement of these Regulations in relation to the request.

*(4) A public authority shall notify the applicant of its decision under paragraph (3) as soon as possible and **no later than 40 working days** after the date of receipt of the representations”.*

“Review by Scottish public authority

16.—(1) Subject to paragraph (2), an applicant may make representations to a Scottish public authority if it appears to the applicant that the authority has not complied with any requirement of these Regulations in relation to the applicant’s request.

*(4) The Scottish public authority shall as soon as possible and **no later than 20 working days** after the date of receipt of the representations notify the applicant of its decision”.*

The group considered that there can be no justification for a longer period to be allowed for in England and Wales, as opposed to Scotland. Welsh public authorities should be no less able to deliver a review in 20 days than their Scottish counterparts.

Recommendation 5

The group proposes a simple amendment to Regulation 11 of the 2004 Regulations (applying to Wales) to allow for a 20 working days maximum period for an internal review.

4.4 Requiring the Commissioner to accept a complaint if there has been no in-time response to an initial request.

The group considered the scenario, under the 2004 Regulations, of a public authority failing to respond at all to a request for information and note that there exists no mechanism to address in a timely manner the situation in which the public authority, to whom a request for information has been made, simply does not respond.

In line with the Regulations, if there is no response, the person requesting information has to request an internal review, before the matter can be taken to the Commissioner.

That is the practical effect of section 50(2)(a) of the Freedom of Information Act 2000, which, per Regulation 18, provides for the enforcement mechanism for the 2004 Regulations, and requires that a complainant to the Commissioner must have “exhausted any complaints procedure which is provided by the public authority in conformity with the code of practice under section 45...”.

In short, a complainant must have asked for an internal review by the public authority of its failure to respond, before the matter can be taken to the Commissioner.

The group noted that what this means in practice is that the ‘reluctant’ public authority can safely sit back and wait for a request for information to run past its 20 working days for the initial response, at which point the person requesting will need to make a request for internal review, which then gives the authority a further 40 working days to address the matter.

In effect, any public authority can therefore safely ignore a request unless an applicant ‘asks twice’, with those requests 20 working days apart.

If a public authority does not wish to provide information (for example, if the requested information is somehow embarrassing, or might be used to ‘fuel’ a legal challenge), it has a total of 60 working days minimum to respond substantively to any request, without fear of any sanction or referral to the Commissioner.

The group considered that such length of delay could be highly detrimental to the value of the requested information to an applicant. Moreover, that such an approach is possible at law undermined the purpose of initial 20 working day time limit for answering requests.

Recommendation 6

The group proposes that an amendment is required to allow an applicant to go directly to the Information Commissioner for a decision to prevent such abuse and uphold the right of access to environmental information in a timely manner, by inserting paragraph 18(1A) into Regulation 18:

18(1A) The enforcement and appeals provisions of the Act shall be read for the purposes of these Regulations such that section 50(2)(a) of the Act does not apply if a public authority fails to respond to a request within the time limits specified in Regulation 5.

4.5 Limiting an applicant's obligation to requesting an internal review on one occasion only.

The group examined a particular matter in relation to the requirement on applicants that they have gone through a public authority's internal review procedure before a matter can then be raised with the Commissioner.

In the case of the Friends of the Earth v DEFRA, Decision Notice IC-102916-C8Q5, 13th June 2022, the Commissioner sought to require Friends of the Earth to request an internal review from DEFRA on a second occasion, having initially complained about a lack of a timely response in a first internal review request. In that matter, Friends of the Earth in fact refused to go to a second internal review and, albeit reluctantly, the Commissioner agreed to deal with the matter by way of a Decision, despite advising Friends of the Earth to go for a second internal review on the substance of the matter.

The group considered that no applicant for information should be required by law or by the Commissioner to go to a second internal review because that would enable the 'reluctant' public authority to add further delay to a process of disclosure of information, undermining the right granted by the Aarhus Convention of timely access to information.

Recommendation 7

The group recommends amending Regulation 18 so as to require the Commissioner to issue a Decision if a complainant has made at least one request for internal review by a public authority.

Insert a new Regulation 18(11):

“For the purposes of these Regulations, section 50 of the Act shall be read as requiring the Commissioner to make a decision as to whether a public authority has dealt with a request in accordance with the requirements of these Regulations where a complainant to the Commissioner has made any representation to a public authority pursuant to Regulation 11. An applicant shall not be required to make more than one representation to a public authority under regulation 11”.

4.6 Improving proactive publication and public authorities learning from regular requests.

Access to environmental information is recognised as a right under the Aarhus Convention, but the Convention also requires proactive publication of environmental information, obviating the need for specific requests to be made by the public.

Effective public participation in decision-making processes requires more proactive publication of environmental information. The more information in the public domain, the greater the public engagement, which can also lead to insights and ideas of great value to public authorities. Proactive publication would mean a greater level of access to information and as such would also support open-source research.

The group was generally very supportive of proactive publication.

Proactive publication also reduces pressure on public authorities having to process requests for information.

However, the group considered that experience suggests public authorities do not always learn from previous requests and start proactively publishing information that is regularly requested, or which they have been ordered by the Commissioner to publish.

The group suggested that information of any type or character that has been requested and provided on more than, say, three occasions by the public authority should be considered as a matter of law for future proactively publication.

Recommendation 8

In order to encourage more proactive publication, the group recommends an amendment adding a new subsection to Regulation 4(4)(c) requiring public authorities to ‘learn’ from repeat requests, such that Regulation 4 then reads:

Dissemination of environmental information

4.—(1) Subject to paragraph (3), a public authority shall in respect of environmental information that it holds—

(a) progressively make the information available to the public by electronic means which are easily accessible;

...

(4) The information under paragraph (1) shall include at least—

...

(c) information of any type or character that has been requested and provided on more than three occasions by a public authority or following decisions issued the Commissioner

4.7 Remedying the inability of public to take the lack of proactive publication to the Commissioner.

The group examined how, under the 2004 Regulations, and the enforcement and appeal provisions provided for under the Freedom of Information Act 2000, an applicant for environmental information cannot take the matter of a lack of proactive publication to the Commissioner.

The enforcement and appeal provisions of the 2004 Regulations are in effect, borrowed from the 2000 Act, by virtue of Regulation 18:

18.—(1) The enforcement and appeals provisions of the Act shall apply for the purposes of these Regulations as they apply for the purposes of the Act but with the modifications specified in this regulation.

Section 50 of the 2004 Act, subsection 1, provides that a person can take a matter to the commissioner when “a request for information” has not been dealt with in accordance with, in this case, the 2004 Regulations.

However, when a person is taking issue with a lack of proactive publication, that would not be considered “a request for information” under section 50 of the Act.

The group considered that a person should be able to complain to the Commissioner and secure a Decision from the Commissioner if there is breach of the duty under the 2004 Regulations on proactive publication.

Recommendation 9

The group recommends an amendment with the effect that a person can complain if there is a breach of duty under the 2004 Regulations on proactive publication, by inserting a new Regulation 18(1)(A):

18(1A) The enforcement and appeals provisions of the Act shall be read for the purposes of these Regulations, such that a request for information as defined in section 50(1) of the Act, shall be taken to include circumstances in which a public authority has, in the opinion of the applicant or complainant, failed to comply with the duty under Regulation 4.

4.8 Learning from Commissioner Decisions to avoid using unlawful exceptions for the same type of information.

The group heard examples of how public authorities do not always appear to learn from previous Decisions from the Commissioner, or from Tribunal or higher Courts as to when, and to what information, they can and cannot apply exceptions provided for by Regulation 12.

These can be decisions made by the Commissioner either against the authority itself, or against other public authorities, in relation to when it is appropriate to apply particular exceptions under regulation 12 and when it is not.

This adds considerably to the time and trouble faced by applicants for information.

It is not resource-efficient for public authorities repeatedly to put applicants to the trouble of complaining to the Commissioner on points that the Commissioner has already addressed in previous Decisions. By repeating the same incorrect application of exceptions to requests, internal review and Commissioner investigations are triggered on points that have been addressed previously.

That can take many months.

Most importantly, the group considered that, in practical effect, reliance on exceptions to withhold information, where public authorities should already understand that such reliance is unlawful, undermines the right of the public to have access to environmental information in a timely manner.

Recommendation 10

The group recommends an amendment adding add a new subsection to Regulation 12 requiring public authorities to ‘learn’ from Decisions, Tribunal or higher Court rulings, by inserting a new Regulation 12(1A):

“A public authority may not refuse to disclose environmental information by applying any exception to disclosure under paragraphs (4) or (5) if the public authority should reasonably be aware from decisions of the Commissioner or judgments of the Tribunal or any higher Court that an exception does not apply to the environmental information requested”.

4.9 Remediating public authorities' ability to raise different exceptions at refusal, at review, at Commissioner's investigation or at Tribunal.

The group examined the effect of the case of *Birkett v DEFRA* [2011] EWCA Civ 1606 which ruled that a public authority could rely upon a different exception or exceptions in proceedings before the Commissioner and/or the Tribunal for refusing to disclose environmental information.

The group considered whether there should be a regulatory or statutory limit on the number of attempts that a public authority can make to involve the correct exception under Regulation 12.

The group noted, as the Tribunal stated in *Department for Business, Enterprise and Regulatory Reform v ICO and Friends of the Earth* (EA/2007/0072, 29 April 2008, that "it was not the intention of Parliament that public authorities should be able to claim late and/or new exemptions without reasonable justification otherwise there is a risk that the complaint or appeal process could become cumbersome, uncertain and could lead public authorities to take a cavalier attitude towards their obligations. This is a public policy issue which goes to the underlying purpose of FOIA".

The group noted that *Birkett* in effect means that different exceptions be applied (at refusal, at review, at the stage of investigation by the Commissioner and at Tribunal) giving a public authority four attempts to 'get it right'.

This is patently unfair to applicants.

The group proposed an amendment preventing the Commissioner from making a Decision applying exceptions not already raised by the public authority at the initial refusal or internal review stages. Two attempts at 'getting it right' was considered more reasonable for both the applicant and the public authority to ensure a balance between timely access to information, while ensuring the public authority still has an opportunity to revise its reasons for refusing to disclose information.

Recommendation 11

The group proposes an amendment to Regulation 18:

"18(1A) The enforcement and appeals provisions of the Act shall be read for the purposes of these Regulations such that the Commissioner may not make a Decision applying any exceptions under Regulation 12 that have not been raised reasonably by the public authority as part of its reconsideration under Regulation 11".

4.10 Addressing the use of private emails.

The group noted that use of private emails or other private 'channels' of communications has been an issue on a number of occasions recently and there has been increasing use of private email accounts by people working in public authorities for their work-related communications.

There is an increasing concern of the use of private emails by public bodies/authorities to avoid disclosure under freedom of information for work-related purposes.

However, information from private emails would be difficult to locate, which in turn, makes it practically very difficult to disclose.

The group noted the cases of Hillary Clinton, Suella Braverman and Matt Hancock and considered whether adding a new provision to the 2004 Regulations, expressly to include the use of private emails to hold or communicate information relating to the functions of a public authority within the definition of information susceptible to request under the regulations, might work.

Screening private communications may be considered in some circumstances to be too invasive.

However, the group considered that an amendment to the 2004 Regulations could provide that information to be disclosed should include any information that is received, held, stored or communicated through private communications channels, if it related to the functions of a public authority.

Recommendation 12

The group proposes an amendment to Regulation 12(4)(a), so that it reads:

“12(4) For the purposes of paragraph (1)(a), a public authority may refuse to disclose information to the extent that—

(a) it does not hold that information when an applicant’s request is received and, where there is reason to consider that private communications may contain that information, such search of private communications as can be made lawfully has been made”

4.11 When ‘harm’ should be required and not required, when applying exceptions under Regulation 12.

The group examined and noted that under regulation 12, which deals with the exceptions to the duty to disclose environmental information, the exceptions are divided into two groups per regulation 12(4) and regulation 12(5).

The exceptions provided for in 12(4) are what is known as absolute exceptions, whereas those in 12(5) apply only where the disclosure of the information requested would adversely affect the subject matter of the exception. If there is no harm, the exception cannot be applied.

In other words, Regulation 12(4) exceptions do not require harm to be shown by a public authority seeking to rely on them, whereas Regulation 12(5) exceptions do require harm.

The group considered that there is no logical reason why the exceptions provided for at Regulation 12(4)(d) and (e) should not also require there to be harm before the exception applies. There was nothing that logically means that information that is still in the course of completion (per Regulation 12(4)(d)) or information that is internal communications (Regulation 12(4)(e)) should not be disclosed if the disclosure of that information causes no **harm**.

Recommendation 13

The group therefore recommends that Regulation 12(4) and (5) are amended such that the current regulation 12(4)(d) and (e) appear as regulation 12(5)(h) and (i) respectively.

From: [REDACTED]@coalaction.org.uk
Sent: Monday, December 4, 2023 2:40 PM
To: Climate Change, Environment, and Infrastructure Committee | Pwyllgor Newid Hinsawdd, yr Amgylchedd a Seilwaith <SeneddClimate@senedd.wales>
Subject: Ffos-y-fran: request for a Committee Inquiry

Dear Andrea,

Me were in contact in May this year over the sprawling and then-illegal Ffos-y-fran opencast coal mining.

On the 30th November, it does appear to be the case that active coal mining has ceased at Ffos-y-fran, 15 months after it legally should have. Now it seems the restoration promised to the population of Merthyr Tydfil is being reneged on. Merthyr Tydfil County Borough Council is engaging with a consultant that Merthyr (South Wales) Ltd has put forward to propose an alternative that'll do the bare necessities on around 10% of the budget estimated necessary for the original restoration plan. This is Merthyr (South Wales) Ltd attempt at getting back the £15m locked out of its reach in an Escrow account after it has evading funding the other ~90% of the cost it's contractually obliged to by siphoning millions in revenues off into linked companies. We've started a petition to deliver the restoration originally promised to the population of Merthyr Tydfil after they've paid the price with 16 years of coal dust and noise pollution.

In the Climate Change, Environment, and Infrastructure Committee meeting of 08th June, Jenny Rathbone suggested a short Committee inquiry into Ffos-y-fran at 331 which you seconded at 333. **I'm following up to find out whether that happened/is happening?**

We fear that attention will move on now that active coaling has ceased at Ffos-y-fran, without accountability for the **500,000 tonnes of coal and 1.6 million tonnes of CO2e** that never should have been produced from Ffos-y-fran over the past 15 months - and now a £105 million black hole in the restoration budget, a final betrayal of the Merthyr Tydfil population. The CO2 alone is responsible for **362 additional deaths** from climate change impacts. This points to a mismanagement and apathy on the part of public institutions of epic proportions. **We would respectfully suggest Merthyr Tydfil County Borough Council and the Welsh Government be scrutinised in a full Committee Inquiry across a scope of action and inaction** that includes:

1. failing to take decisive action to prevent the flagrant breach of planning control and subsequent profiteering from illegal activities (and the concerning precedent this sets)
2. breaking contractual obligations exceeding £100 million (restoration estimated between £120 and £175 in the attached ministerial advice)
3. violating the Welsh Government's own anti-coal policies (as expressed in the MTCBC Planning Hearing resulting in the unanimous rejection of the extension application)
4. not preparing adequately for what amounts to the abandonment of the Ffos-y-fran site announced by the mining company (see attached letter from the Coal Authority to the Welsh Government)
5. the Welsh Government failing to take adequate preventative action in response to its own report warning of risk to restoration in 2014, and our report shared in December 2022

6. the transport of illegally gotten coal along railway owned by the Welsh Government (sub-contracted out to Amey Infrastructure Ltd), accounting for revenues gained from this, directly or indirectly.

As we've been in contact on the topic, I felt I should suggest to you first that the Climate Change, Environment, and Infrastructure Committee launches a Committee Inquiry into this matter - but I'm happy to contact the Committee instead if you believe that would be more appropriate?

It is also worth noting that Merthyr (South Wales) Ltd has withdrawn its appeal against the enforcement notice (demonstrating it was indeed a delay tactic), which means that **Minister Julie James is now free to respond to specific questions on Ffos-y-fran from the CCEIC.**

--

Regards,

██████████

Coal Action Network

www.coalaction.org.uk

Follow us: Twitter Facebook

Subscribe to our [mailing list](#)

Help us get the UK's abandoned coal mine 400 football pitches large restored.

The Coal
Authority

200 Lichfield Lane
Mansfield
Nottinghamshire
NG18 4RG

T: 01623 637156

E: lisapinney@coal.gov.uk

W: www.gov.uk/coalauthority

John Howells
Director of Climate Change, Energy and Planning
Welsh Government
Email: john.howells@gov.wales

20 October 2023

Dear John,

Further to our discussions and following last week's workshop led by Merthyr Tydfil Council we are writing to reinforce our key concerns about the lack of preparedness for a potentially imminent abandonment of Ffos-y-Fran surface mine by the operator.

As you are aware, Merthyr Tydfil Council are the primary authority for the regulation of the surface mine, through planning permission and enforcement. The Council will be the responsible body if the site becomes abandoned and if it becomes escheat. Despite advice and appropriate partnership support from ourselves and other partners including Welsh Government over many months, the Council have made very little visible progress in preparing for the closure and / or abandonment of the surface mine.

There is no agreed revised restoration plan or emergency response plan in place if the site should be abandoned. Without a clear plan for 'day 1', 'week 1', 'month 1' etc there is a clear risk to public safety and to the environment if the site becomes abandoned.

Managing the restoration and associated public safety of an open cast mine following closure is a matter for the landowner and local authority. The meeting last week demonstrated there wasn't a robust plan for the site's closure, which could happen at any time. For example, there was no understanding of how rising water levels would be managed nor whether they could use the restoration bond that is held in escrow to manage site security if the operator went into liquidation. These are fundamental questions that should be understood at this stage.

We welcome Merthyr Tydfil Council's wish to proceed with a joint technical working group, however, regrettably, we consider this too little at this stage. The current plan for a site visit in November is also extremely late. As we discussed when we met in Cardiff in August there is an urgent need to establish an incident response team to manage the site's closure, public safety management and safe restoration under a number of potential scenarios.

The Coal Authority will continue to take direct enforcement action in relation to the mining beyond the licensed site boundary at Ffos-y-Fran and keep Welsh Government and Merthyr Tydfil Council informed of this. We will also continue to provide appropriate partnership advice, expertise and support to you both as a close partner and civil contingency category 2 responder.

Thank you for your continued leadership on this matter,

Yours sincerely,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'L Pinney', with a large loop at the top and a downward stroke at the bottom.

Lisa Pinney MBE
Chief Executive

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'C Banton', with a large loop at the top and a downward stroke at the bottom.

Carl Banton
Operations Director

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

From:

[Redacted]
Planning Directorate

Cleared by:

Neil Hemington

Date:

28/07/2023

MINISTERIAL ADVICE

For decision by: Minister for Climate Change

Copied to: First Minister, Counsel General and Minister for the Constitution.

This submission advises on a planning decision; all copies of it are for information only and not for comment.

Subject	Planning Enforcement – Ffos y Fran Stop Notice Consultation
100 word summary	<p>Coal extraction has continued at the Ffos y Fran land reclamation scheme beyond the time limit set by a condition attached to the planning consent. Coal Action Network supported by the Good Law Project are threatening judicial review if the Merthyr Tydfil County Borough Council or the Welsh Ministers do not issue a stop notice to stop coal extraction, or have decided not to take any action.</p> <p>The Minister for Climate Change is asked; should a consultation letter be sent to the Council as part of the consideration of whether to use the Welsh Ministers' power to issue a stop notice.</p>
Timing	Urgent – A response to a pre-action protocol letter from Coal Action Network needs to be sent by Monday 31 July.
Recommendation	<p>The Minister for Climate Change is asked to:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Note the proposed separation of duties between the determination of the enforcement appeal and the consideration of enforcement action (Paragraph 14). 2. Agree the threshold has been met to warrant giving further consideration to a stop notice (Paragraph 43). 3. <i>If recommendation 2 is agreed, agree</i> to send the consultation letter (Doc 1) proposing to use the Welsh Ministers' power to serve a stop notice to prevent coal extraction (Paragraph 45). <p>[Redacted]</p>

Decision report	This decision does require a Decision Report, which may be published once the suggested letter has been sent to the Council; or if the Ministers decides not to send the letter, once a revised decision letter has been sent to Merthyr County Borough Council.
------------------------	--

ADVICE

Background

1. The East Merthyr Reclamation Scheme sought to remediate areas of old iron and coal working around the town of Merthyr Tydfil. The third phase at Ffos y Fran was intended to be financed through the sale of extracted coal from the site. Progressive restoration has been taking place as the cut has moved eastwards. However, the full volume of coal intended for extraction has not been reached within the timescale originally set by the planning permission granted on appeal by a Planning Decisions Committee of the National Assembly for Wales in 2005. A subsequent planning permission (varying a condition to permit some export of coal from the site by road), granted by a planning inspector on appeal, incorporated the same extraction deadline.
2. Condition 3 set a time limit of 6 September 2022 for coal extraction then a further 2 years 3 months to complete restoration of the site.
3. A few days before the planning permission expired, the mining company submitted a planning application to extend the amount of time allowed to extract the 240,000 tonnes of coal remaining in the extraction area. While Merthyr Tydfil County Borough Council (the local planning authority (LPA)) were determining the planning application, it appears the company continued to mine.
4. The LPA refused the planning application on 27 April 2023. The LPA went on to issue an enforcement notice alleging a breach of planning control on 24 May 2023.

Pre-application Protocol Letter

5. Prior to the determination of the application, both the LPA and Welsh Ministers had received a pre-application protocol letter from campaigners Coal Action Network (CAN) on 3 April and 27 April claiming that the lack of enforcement action by both bodies was unlawful.

■ [REDACTED]

■ [REDACTED]

[Redacted]

[Redacted]

9. A further pre-action protocol letter has been received on 17 July from CAN, who we now understand are supported by the Good Law Project. This supplements their previous letters and challenges the Council's and/or the Welsh Ministers' failure to serve a stop notice to prevent a serious and ongoing breach of planning control by:
- a. failing to proceed with reasonable expedition to decide whether it is expedient to serve a stop notice, or
 - b. deciding that it is not expedient to serve a stop notice to bring the ongoing breach of planning control to an end.

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

15. The Welsh Ministers have almost the same enforcement powers as LPAs and can serve both enforcement notices as well as stop notices, set out in sections 182 and 185 of the Town and Country Planning Act 1990 respectively (“the 1990 Act”). Before serving a stop notice or enforcement notice the Welsh Ministers must consult the relevant LPA.

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Consequences of either action

- 31. The mining company has contracts with Tata Steel until August or September. The company is likely to continue to extract coal to fulfil these contracts (unless

enforcement action stops this earlier). However, irrespective of when in the next few months extraction stops, officials consider the company is likely to seek administration after this time, although alternatively they may seek to continue to restore the site as long as they can draw down money from the escrow account to fund the work.

- 32. The escrow account is intended to pay for restoration of the site should the company fail. This was set up by the LPA under provisions of the Mid Glamorgan County Council Act 1987. The escrow account currently stands at around £15 million. Restoration of the site to the landforms currently agreed with the Council would cost, according to estimates by the Coal Authority between £120 to £175 million pounds. This is based on the amount of overburden to transport from the three mounds back into the void.
- 33. Officials have discussed the case with LPA officers and understand attempting to progress the restoration through the company has been one reason why they did not serve a stop notice. The plant at the site is all leased and once removed from the site would be costly to bring back. Other reasons include wanting to avoid an immediate loss of 150 jobs. The other reasons are the cost of securing the site to prevent trespass into unsafe surface workings, the maintenance of the two water pumps which prevent the void from filling and the cost of a hydrogeological study to understand the safety consequences of the void filling.
- 34. Once the mine ceases operation, the overburden mounds will in time become subject to the emerging coal tip safety regime. The consequences of the void filling with water however is less certain. At the former Margam opencast site, that has happened and provision has had to be made to deal with water over topping. At East Pit, geological stability issues were identified which required the formation of buttresses before the pumps were switched off and the void allowed to fill. While the mine operator still had involvement at East Pit, in the case of Unity Mine, where the company was dissolved, the land passed to the Crown who disassociated itself from the land due to the extent of the liabilities.
- 35. The Coal Authority, Natural Resources Wales and the local authority have roles to undertake should the Ffos y Fran workings be abandoned. Arguably it is for the Council to take the lead in arranging a risk assessment and setting the priority list of works required to maintain public safety due to the £15 million they would be able to spend.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Annex 1: ASSURANCE AND COPY RECIPIENTS

CLEARANCE TRACKING

Aspect	Tracking	Yes	No	N/A	Clearance no.
Finance	Financial implications over £50,000?	☐	☐	☐	
	Cleared by Group Finance?	☐	☐	☐	
	Cleared by Budget & Government Business Division?	☐	☐	☐	
	Cleared by Local Government Finance?	☐	☐	☐	
Legal	Legal issues?	☐	☐	☐	
	Cleared by relevant lawyers?	☐	☐	☐	
Governance	Novel and contentious issues?	☐	☐	☐	
	Cleared by Corporate Governance Centre of Excellence?	☐	☐	☐	

DEPUTY DIRECTOR, STATEMENT OF ASSURANCE

In clearing this MA, I confirm that I, Neil Hemington have quality assured this advice, ensuring it is provided on the basis of evidence, accurately presents the options and facts and I am accountable for the recommendations made.

I am satisfied that the recommended decision or action, if agreed, would be lawful, affordable and comply with all relevant statutory obligations. Welsh Government policy priorities and cross portfolio implications have been fully considered in line with delivery of the government objectives.

I have fully considered the statement of assurance contained in the MA guidance to ensure all relevant considerations have been taken into account, appropriate impact assessments have been undertaken and that the actions and decisions take account of regularity, propriety and value for money.

COPY LIST

All mandatory copy recipients (as indicated in the guidance). Additional copy recipients specifically interested in this advice:

- Mandatory CC – Min CC
- PS First Minister
- HoB Planning

Eitem 7

Yn rhinwedd paragraff(au) vi o Reol Sefydlog 17.42

Mae cyfyngiadau ar y ddogfen hon